

A BEVÁNDORLÓ

MEGJELEN KEDDEN ÉS PÉNTEKEN.

Szerkesztő: SINGER MIHÁLY.

EGYES SZÁM ÁRA 3 CENT.

V. Évfolyam. 104. szám.

NEW YORK, N. Y., TRENTON, N. J., PITTSBURG, Pa., KEDD, 1908. DECEMBER 29-én.

V. Year. No. 104.

BUDAPESTI LEVÉL.

HADÜZENET AZ ALKOHOLNAK. — BOSZNIAI BAKÁK KARÁCSONYA.

Budapest, december 7.

A pesti kávéházak humoristái megint nyuzhatják a hetvenhetedik bört a humoritánák legrégibb és legvedettebb rökájáról. Elhűködhetnek megint, hogy ejnye, némely uraknak csak egytő nines egyéb dolgok, mint az alkohol különféle fajtái: a pezsgő, a bor, a sör, a pálinka ellen csevegni? Nem olyan komikus ez, mint a párbajjelenes kongresszusok, amelyek — régi humorok receptje szerint — okvetlenül azzai végződnek, hogy a kongresszus tagjai leszamarazzák és legyavázzák egymást és csak a vívőteremben békülnek ki. Mintán a lovagiasság szabályai szerint kölesönösen szíjjat kardlapoztak az egymás vitézi hátából. Nos, igen, a régi vizez az aktuális alkalmazásban például az, hogy nem is igazi antialkoholista gyűlés az, amely nem bankettel és nem a sárka földig, sőt a föld lessárgább középpontjágig való beruggással végződik.

Igy a kávéházi filozofusok és humoristák. De sajnos, majdnem így az egész közvélemény, vagy legalább a közvéleménynek hangos része. Mert fel kell itt jegyeznünk — bár egy percet eltérünk az adott tárgytól — hogy sajnos, nemcsak Budapesten, de az egész országban divattá vált semmit sem komolyan venni; igen, mintha feltűnően óvakodnának az emberek attól, hogy bárki komoly gondolkozásról érje őket. Politikát, művészetet, vallást, tudományt kicsinylőleg, ugynevezett kabarc-szemponthól néznek az emberek és mindenki olyan stílusban beszél, mintha a már régen üressédesben levő *udvari bolond* állásra igyekeznék érdemeiket szerezni. Ugy van, az emberek röstellenek komolyak lenni és így, ha valamely komoly, sőt ezenfelül: údvös mozgalom történik, — akkor ez a szerencsétlen sorsu közönség zavarba jön és egyelőre legjobbnak tartja, ha vizezzen.

A kávéházak tehát vizeznek, de a karaván halad. A legújabb mozgalom az alkoholelleses mozgalom. Nos, maga a mozgalom nem egészen új keletű; próbálkozott vele, külföldi jó példákön okulva, nálunk is vagy négy-öt esztendeje; de ami benne mégis új, a formája az. A társadalom olyan oszlopos tagjai állottak a mozgalom élére, meg alakítván a napokban az Országos Alkoholellenes Bizottságot, akiket már nevük és közéletbeli súlyuk kötelez arra, hogy azt, aminek kezdésebe fogtak, aminek diadalhozsegítését vállalták, — becsülettel el is végezzék. A bizottság részletes tervezetet dolgozott ki, melynek, szerintünk, lepozitívabb és leghatékonyabb részlete a vasárnapokon és ünnepnapokon való italérés korlátozásában, esetleg teljes beszűntetésében egyelőre a probléma megoldását.

Igen, mert az alkoholizmus miatti gazdasági és társadalmi problémáink vannak. Nem akarunk ördögöket pingálni a falra — van ott untig elegendő — és azt sem akarjuk, hogy tulságosan lesepüljünk ezt a mi sok bajban szenvedő hazánkat. Igaz, hogy nálunk is nagy a keletje az alkohol mindennemű fajtájának; de nem kell tagadni, hogy a világnak kulturában, erkölcsökben és gazdaságiakban elsőnek tartott nemzet, az angol, sem utálja a szeszest italokat; sőt a pálinkaféltet előnyben részesíti a bor, vagy a sör felett. A német pedig egyenesen utálatos a mérték-telen szórásával.

Ami azonban nálunk az alkoholizmust problémává teszi, az nem egyéb, mint a magyar társadalomnak a részegkedőkkel szemben való oly kedvezőtlen helyzet, amelynek pártját sehol más kultúrországban nem találhatjuk. Más kultúrországban ugyanis, ha nem is bírják magukat az emberek a részegkedés csuf szokásától mente-

síteni, de ezzel legalább nem kérékednek és bizonyos, hogy sem Angliában, sem Amerikában, sem egyebütt, ahol művelt emberek laknak, — senki sem fogad el csupán és kizárólag azért jeles főtűnek tartani, mert az illető tud a falban, a városban, vagy a megyében, esetleg az egész országban legtöbbet inni egy ültő helyében. Sajnos, miálunk és kivált vidéken, az uri élet előkelőbbjei a társadalmi szereplést mentül ádázabb lumpolásokban véglik. Ismerek egy vidéki polgármestert, aki azért népszerű, mert egész éjjel iszik és részegen jár a hivatalba. Ahol pedig ilyen példák állnak az ifjuság, no, meg a nép előtt. — ott bizony komoly, életbevágóan és véresen komoly problémák az alkoholizmus és nem a tizenketedik, hanem a tizenharmadik óra üt már és annyira itt az ideje a cselekvésnek, hogy ha tegnap eselekedtek volna, akkor is későn lett volna. Nos, de azért jobb későn, mint soha.

Nem hiszem, hogy ezeknek az állapotoknak változása sok örömet okozna az Amerikában élő honfitársaknak, mint akiknek mégsem közömbös, hogy kifelekk-mifelékk az itthonvaló magyarok. Hej, sok mindent kell itt gyökerestül reparálni.

Kevesebb politika, kevesebb alkohol és több munka, több szorgalom, ez volna a recept. De azért kellene a politikát meg az alkoholt redukálni. — mert ha a mi magyarjaink politikábaak: rögtön isznak is. Ha meg isznak: rögtön politikáznak.

Hát bizony változtatni kell ezeken az állapotokon, ha azt akarjuk, hogy hazánk a második milléniumot is megérje.

Készülődünk karácsonyra. A nagy készülődést Mikulás ünnepe vezette be. Ahány kirakat van Budapesten, telidestel volt Mikulásokkal. Aprókkal, nagyobbacskaakkal. Értékük tiz krajczár és hat korona közt váltakozván, vehetett magának hát a legszegényebb ember is, ha akart.

És ugyanakkor, amidőn ezer meg ezer Mikulás vonult be a gyermekszobákba, akkor az országból közel kétezer magyar baka vonult le Boszniába. A szomorú emlékü Boszniába, ahol harmincz évvel ezelőt annyi hős magyar legénynek vére hullott. A bakáknak, ott lent Boszniában, furcsa karácsonyuk igérkezik tehát.

Azt mondják ugyan a befentesek, hogy nem lesz háboru. Csak azért sem lesz háboru. De hát ki is lát a jövőbe?

És ez a nagy kozmopolita város, ez a furcsa Budapest, mely — mint fentebb kifejtettük — annyiból is nevezetes, hogy a közönsége irizók a komoly dolgoktól, még inkább a nemes gondolkozástól, kivált ennek magatartásbeli és kifejezésbeli jelzésétől, — és igen, ez a bízarr budapesti közönség most mégis szinte klasszikusan nagy és emberségleg gyöngéd lélekről ad bizonyítást, amidőn szinte egyértelműleg, szinte egy pillanatban elhatározta, hogy — megdesíti és megszenteli a boszniai bakák karácsonyát. Teszi pedig ezt akként, hogy elemózsiát és egy kis szivertőst innivalót küld le Boszniába. Hadd legyen a fiuknak jó karácsonyuk.

Nos, ebben nemcsak maga a cselekedet szép és figyelemreméltó; ezenfelül sokkal értékesebb és örvendetesebb nekünk a tanulság, mely, ime, fényesen dokumentálja, hogy nem igaz, százszor nem igaz, mintha ez a mi magyar közönségünk végeképp ezinjukssá fajult volna; ez a ezimismus csak felvett szokás, csak divatos, vagy inkább: kényszerű álea, melyet föllekezeve és megkönnyebbülve hajít el magától ez a közönség. — ha alkalma, igazi alkalma nyílik rá. Biznunk lehet tehát abban,

hogy az ember eredetlől fogva jó és nemes. A köznap élet rak reá durva vonásokat; de ha nagy igények, a fömegleket is febrázó huzatás: törné: elő a folyton megújuló és — és fe: dó társadalmi evolúzió során: — fe: tündökölnek az arezok igazi nyiltá: gukban, a szívek is — és romlatlansá: gukban.

Már azután meglehet, hogy a derék boszniai bakák kevés eféle igazságot fognak kihüvelyezni a hozzájuk nagy tömegben érkező sonkákból, rőtis kolbászokból, — hanem csak a kézzelfogható jótéményt fogják köszönni és jó évágygyal elfogyasztani; nos, annál jobb. A baka ne filozofáljon. Annál szerencsésebb és annál katonább, minél kevésbé ért hozzá. Mink azonban örülünk és vigasztalódunk, hogy ime, mégis van egy kis hasznunk a készülő, vagy nem készülő háboruból. [Nagyobb hasznot úgy se várunk.] Ez a hasznunk pedig az a tanulság, hogy de bizony, mégis csak jók az emberek és nines igazza Schopenhauernek abban, hogy homo homini lupus.

Ebben a tapasztalathon felmagasztosítva szívünket, most már jó lélekkel nézhetünk a karácsonyi ünnepek elé.

JANEIRO.

KOSSUTH FERENCZ.

Kossuth Ferencz egészségi állapotát illetőleg megdöbbenő hírek érkeznek be hazulról gyors egymásutánban.

A függetlenségi párt vezére, Kossuth Lajos fia, évek óta gyengélkedik, de erős szervezete mindmégannyiszor elentelát a romboló betegségek. A kábelsürgönyök szerint most a betegség kerekedett felül és már a halál terjeszti ki csontos karjait Kossuth Ferencz felé.

Reméljük, hogy a hírek tulzottak s hogy Kossuth Lajos politikájának örököse s a független Magyarország előharcosa még folytathatni fogja a küzdelmet egy szabad Magyarorszáért.

Mert habár itt-ott erős kritika tárgyává kellett tennünk Kossuth Ferencz egyes lépéseit, istenkáromlás volna feltételezni azt, hogy Kossuth Ferencz minden lépését nem a legizobb hazaszeretet irányította.

A Kossuth-NÉV kedvéért s a hagyományok érdekében szivesebben láttuk volna, ha Kossuth Ferencz nem vállalt volna soha tárczát, ha megmaradt volna annak, amivé a Gondviselés már születésénél fogva kirendelte őt: a függetlenségi ellenzék vezérének. Kétség-telen azonban, hogy Kossuth Ferencz akkor, amikor Bécsbe ment, hogy egy Hatsburg kezéből megbízást vegyen át, ezt a megbízást hagyományainak rovására, a haza érdekében vette át legjobb belátása szerint.

A magyar nemzet aggódva állja körül Kossuth Ferencz ágát s mi amerikai magyarok is felsóhajunk és abban reménykedünk, hogy a Gondviselés még nem veszi el tőlünk a magyar nép született vezérét.

Lapunk zártkör Zerkovitz Emil kérésre kedelmi tanácsos arról értesít bennünket, hogy egy Szerényi állambiztársától beérkezett kábelsürgöny szerint Kossuth Ferencz minden részlyen túl van.

NEM FIZETNEK.

Kábelsürgöny alapján jelentették a „Bevándorló” előző számában azt a mesés összeget, melyet Ausztria és Magyarország Boszniáért és Herzegovináért Törökországnak fizetni akarnak.

Egy újabb beérkezett kábelsürgöny szerint Aehrenthal külügyminiszter gondolt egyet. Kijelentette, hogy nem fizetnek egy fillért sem. De — ime, a legújabb fogás, — a kettős birodalom hajlandó magára vállalni Törökország egész államadósságát, ha viszont Ausztriának és Magyarországnak adnak át minden állami megrendelést. Magyarországnak is!

ZUGBANKÁROK ÖRÖME.

NEW YORK ALLAMBAN NEM KELL BIZTOSÍTÉKOT ADNI.

Mi magyarok tudjuk legjobban, mily botránysos garázdálkodást vittek végbe New Yorkban az ugynevezett bankárok, akiknek üzleti tükéje rendszeren egy iróasztalból és egy hatalmas, de rendszerint üres pénzeszekrényből állott. Ezek a „bankárok” lépre tulták csalni a hiszékeny magyarokat, olaszokat és egyéb nemzetiségűeket, akik bizalommal fordultak a simánylvü honfitárshoz, rábízták pénzüket továbbítás végett s csak akkor ébredtek arra, hogy csalóval volt dolguk, amikor a nagyhangu bankár kerekelt oldott s szaporította a futóbankárok tekintélyes számát.

A bevándorolt idegen munkások védelmére végre határozta el magát New York állam törvényhozása akkor, amikor a családok már akkora büzt terjesztettek, hogy a förtelmes szagot megérezték Albanyban is. Akkor azután, tavaly, törvénybe iktatták, hogy mindenki, aki hajó- és vasuti jegyek eladásával, pénz továbbításával foglalkozik New York állam területén, tartozik az állam pénztárában tizenöt-éves dollárnyi biztosítékot letenni az iránt, hogy az elvállalt megbízásnak hűségösen s pontosan eleget fog tenni.

Ez az emberséges és igazságos törvény nem is tévesztette el a hatását. Alighogy életbe lépett, azonnal megfogott a „bankár” urak száma s üzletben csak azok maradtak, akik különben is tisztességesen feleltek meg kötelességüknek ügyfeleikkel szemben. New Yorkban a föld nyelte el a futóbankárokat, akik más utat és módot kerestek a hiszékenyek becsapására.

Most azután egy new yorki bíró alkotmányellenesnek bélyegezte azt a jözan, a bevándorolt munkás megvédésére létesített törvényt, ami annyit jelent, hogy ezt a törvényt legközelebb hatályon kívül fogják helyezni.

A bírónak az a felfogása, hogy az alkotmány nem engedi meg, miképp egy bizonyos kereskedő-osztályt oly megszorításokkal surjtsanak, amelyek másokra nem terjednek ki.

Meglehet, hogy a new yorki legfelsőbb ítélészéki bírónak igaza van. Meglehet, hogy az alkotmány holt betűje szerint nem szabad egy üzletágot különleges megszorításokkal surjtan. De viszont a törvény joga és kötelessége az embert rendszeresített családok ellen megvédeni.

New York allamban a törvény ezt ezentul nem fogja megeselekedni. A zugbankárokra egy újabb és szebb kor dereng, és kétségtelen, hogy rövid időn belül New Yorkban a magyar bankárk száma is meg fog kétszereződni. Látnuk majd megint minden utcasarakon hatalmas zégtáblákat, egyes boltokban szépen elhelyezett iróasztalt s mellette egy nagy vasszekrényt, az iróasztal körül pedig egy mosolygó arcú „honfitárs”, aki a szegény munkás pénzére pályázik, amint tették ezt előzőleg.

Ha már a törvény nem védi meg a bevándorolt munkást a legleketlenebb hiénák ellen, védjék meg a magyarok önmagukat.

Figyelmeztetjük honfitársainkat, hogy már a legközelebbi jövőben ismeretlen emberek megint el fogják őket árasztani hazafias jelszavakat tartalmazó körlevelekkel. Megint meg fogják közölni édeskés, ényelgős szavakkal, bizalmat gerjeszteni akaró frázisokkal. Tegyék szíjjel az ilyen körleveleket, hogy még nyomuk se maradjon. Ne hallgassanak idegen ember szavára, bármily édesen s különösen bármily hazafiasan hangozzék is. Mert különösen a hazafias kényelmes köntösbe bújnak azok, akik a munkásember pénzére pályáznak, tudván azt, hogy ez a legbiztosabb mód a magyar ember megközelítésére. Vannak nekünk, hála Istennek, tiszt-

teséges üzletembereink is. Bankárok, akik évtizedes lelkiismeretes munkálkodással részoltáltak a magarság bizalmára. Aki azt akarja, hogy ne érje őt késő bánat, forduljon mindig az ilyen kipróbált, megbízható bankárhoz, mert mi még csak szárnakozni sem fognak azon, aki figyelemzetésünk dacára is egy-egy zugbankár hálójába kerül.

Akit a törvény meg nem véd, az védje meg önmagát. Aki pedig lemond az önvédelemről, az megérdemli, hogy végiggázoljanak rajta.

ÉJLEI LOVAGOK.

Mesék a szabadság országából.

A Tennessee állambeli Union Cityből jelentik, hogy az éjjeli lovagok április 11-ike óta, amikor Relfoot-Lake mellett a halászek épületeit lerombolták, egészen október 19-ikéig, amikor Rankin kapitányt megölték, hét ízben követtek el gyilkosságot, hetven asszonyt és férfit vessezték meg és számos épületet gyújtottak fel.

Október 10-én a Kentucky állambeli Hickmanban egy néger családot öltek meg. Az anyát, aki éppen csecsemőjét szoptatta, egy revolverfóvással küldték a másvilágra.

A megveszőzött asszonyok és férfiak védték az éjjeli lovagok szabályrendeletei ellen. Emiatt éjnek idején kihurcolták őket ágyaikkól, letépték ruhát a ruhát és meztelen testüket addig vessezték, amíg eszméletüket el nem vesztették.

Mindez azonban nem a sötét Afrikában történt a vadak között, hanem az Egyesült Államokban, amelyekről a tankönyvekben azt tanítják, hogy a szabadságnak, a haladásnak hazája.

CASTROT KIDOBTÁK.

A venezuelai köztársaság új kormányja.

Castro, a venezuelai köztársaság elnöke, tudta, hogy mit eslekszük, amikor hajóra ült, hogy Európában — üdülést keresen. Tudta, hogy helyzete tarthatatlan s meg akarta menteni életét — vagyonát.

S amig Castro a németek fővárosában szórja most a venezuelai pénzt, az alatt Venezuela lerázta magáról a diktátor jármát, új kormányt alakított, a melynek élére Gomez eddigi alelnököt állította. Gomez mindenekelőtt azon van, hogy a beállott nemzetközi surlódásokat elsimítsa s hogy a megbénított kereskedelmet felelevenítse. Amit elis, mérésre méltó buzgalommal meg is kezdett.

Castro tehát — volt. Igaz, hogy Castro az erőszak megtévesztése volt, aki az ő kicsi országát bonyodalmakba üldözte. Igaz az is, hogy alig tekinthető a becsületesség mintaképének, mert bizony az ország rovására gazdagodott meg. Hanem azért vannak érdemei is. Erős, kiméletet nem ismerő kezével kulturálmámú alakította át Venezuelát, amelyet inkább bonyodalmakba vitt, semhogy megengedte volna, hogy tekintélyen csorba essék.

Castro most már magánember. Gazdag magánember, aki, amikor önkéntes számkivetésbe ment, gondoskodott arról, hogy ne kellesse a hontalanság „keserű kenyereből” táplálkoznia. Mindazonáltal a történelem akképp fogja feljegyezni az ő működését, hogy akkor, amikor hazája kincseiből a saját zsebeibe is dugott, feltétlenül előbbre is vitte hazáját.

MAGYAROK AMERIKÁBAN.

OLVASGINK HÁLÁJA. Amióta 28 oldalra terjedő, fényesen illusztrált, tartalmas és gyönyörű kiállítás karácsonyi számunk olvasóinak kezeit eljutott, azóta a posta egyre hozza az Egyesült Államok minden magyar lakta vidékéről az elismerő, a hálaadó leveleket. Mind elismerik, a bányamunkások csakugy, mint a kereskedők és diplomás emberek, hogy karácsonyi számunknál szebb és tartalmasabb magyar lapot még nem láttak. Sokan összehasonlítják lapunkat a többi amerikai magyar lapokkal, de ez összehasonlítás eredményéről szólni nem akarunk. Nekünk most is, máskor is az volt a törekvésünk, hogy jó lapot adjunk az amerikai magyarságnak. Hogy ez a magyarság törekvéseink méltóan nyolca és tőrekvésünk eredményeivel meg van elégedve, elégtételt szolgáltat nekünk. A lapunk megindításakor kijelölt ösvényen haladtunk eddig, ezen fogunk haladni a jövőben is. Lapunk igen tisztelt olvasóinak köszönetet mondunk az elismerő, a bátorító szavakért. A sok és nehéz küzdelem között jól esik az elismerés, szíves és bátorítás. — *A „Bevándorló” szerkesztője.*

KOVÁCS LAJOS ELLENSÉGEI. *Kovács Lajos* new yorki magyar papnak sok az ellensége. Minden áron neveltségese akarják őt tenni és akképp feltüntetni, mintha ez a fiatal plébános, aki a saját kijelentése szerint szerényen csak papi hivatásának kíván élni, magyarázó híbertorban szenvedne. Mindjárt a new yorki plébánia elfoglalásakor azzal akarták őt neveltségese tenni, hogy azt a hazug hírt elcsúsztatták egy levél alakjában az egyik aradi újságba, hogy *szeződer híve falklyásmennel fogadta őt New Yorkban és diszlakomát rendezett a tiszteletére.* Majd meg mikor a nyár folyamán Kanadába ment *Kovács Lajos*, azzal akarta őt egy ellensége lehetlenné tenni, hogy az angol lapokban azt a szemérmelen hangzású hírt adta ki, hogy *Kovács Lajos a római pápa meg Perencz József küldetébe Kanadába, hogy nézen körül, miképp lehetne ott legjobban kétszázézer magyar telepíteni.* *Kovács Lajos* ur érdekében azt hittük, hogy ennek a hajszásnak, ennek a minden áron való kigunyolásnak valahára vége szakad. Csalódtunk. Egy lelketlen ember a budapesti lapokban megint *Kovács Lajos* foglalkozik, s azt híres-

zéli róla, hogy a Keasbey-i sztrájk alkalmával őt hívták ki a sztrájk elintézésére, hogy ezer ember várta őt Keasbeyn s hogy miután akkora terem nem volt kapható, a völgyben gyülekezett az ezer emberrel. — Mindezek a hazug hírek akképp vannak feltüntetve, mintha maga *Kovács Lajos* plébános terjesztené őket magamagáról. Ezzel a plébánosnak titkos ellenségei neveltségese és lehetlenné akarják őt tenni. *Kovács Lajos* ur nagyon helyesen tenné, ha kipuhatolná és lelelezná a hazug híreknek terjesztőit s ha különösen a budapesti lapokat felvilágosítaná arról, hogy felelősségükkel emebektől ne fogadjanak el hazug híreket, amelyekkel csak őt, *Kovács Lajos* plébánost akarják kompromittálni, holott ő sohasem bántja a nagyvási és szereplési viszköteg. Mint szerény pap, szerény visszavonultságban kíván élni.

A „FEHÉR ZASZLÓ” TRENTON-BAN. Olvasóink emlékeznek, hogy *Tóth Béla* trentoni munkatársunk egy hosszabb cikkben békés egyetértésre hívta fel a trentoni magyarokat. A felhívásnak — mint ezt előre láttuk — nem volt kedvező hatása. Élénken illusztrálja ezt a következő párbeszéd, melyet egy trentoni barátunk ellesett s közlök az alábbiakról:

Temperenz András öreg amerikai s jó szalonja van. A minap betoppant hozzá egy vendég, aki, kezében a *Bevándorló*-val, így nyilatkozott: „Látják, *Tóth Béla* békülni akar, ki akarja tüzni a fehér zászlót.”
Hajlaj ezt egy másik vendég, aki igen okos ember, csak hogy sokat gondolkodik, még többet beszél, de keveset — teszi. A kis hamis megragadta az alkalmat és odaszólt a vendéghez:
„*Tóth Bendegúz* óráját, de a fehér zászlo nem ajánlatos.
„Miért? — kérdezi Nik, a törzsvendég.
„Mert, mert — válaszolt az ipse, — hamar — piszkos lesz.”

BRONZKOSZORU A KOSSUTH-AUZOLEUMRA. Lapunk előző számából térszűke miatt kimaradt a márczius 15-iki bizottság legutóbbi üléséről szóló tudósítás. A bizottság tudvaleg *dr. Kozma Arthur* indítványára elhatározta, hogy a Kossuth-mauzóleumra az amerikai magyarság nevében bronzkoszoru tétessek le, s a koszoru egyes levelein az amerikai magyar

egyletek nevei örökítessenek meg. Ezen szép eszme keresztülvitelére nagybizottságot küldtek ki, s ennek legutóbb megtartott gyűlésén az *Amerikai Magyar Szövetség* nevében és képviselőletében megjelent tisz. *Kalassay Sándor* pittsburgi lelkész, a Szövetség elnöke. *Kalassay* tiszteletesen kijelentette, hogy a Szövetség mindenben hozzájárul a new yorki nagybizottság határozataihoz. A tiszteletet a következőkben választották meg: elnök: *dr. Kozma Arthur*, alelnökök: *Farkas Vilmos* és *Szarka Károly*, pénztáros: *Kiss Emil*, pénzügyi titkár *Vályi Gyula*, jegyző *Gerő Károly*, levelező-titkár *Farkas Jenő*, ellenőrök *Mihálk Ákos* és *dr. Grossman Vilmos*, bizalmiférfiak *Róth Gyula* és *Dóka N. urak*. Tiszteletbeli elnökökké *dr. Gerster Árpád*, *Percec Béla* és *Semsey Károly* lettek megválasztva. A sajtó-bizottság a magyar lapok képviselőiből fog kialakulni.

EGY MAGYART KINEVEZNEK HIVATALBA, MÁSIKAT ELCSAPNAK HIVATALBÓL. Nagy öröme szolgált a new yorki magyarságnak, hogy *Loev N. Vilmos* urat, aki a magyar költők munkáinak angolba való átültetésével s legutóbb *„Az ember tragédiájá”* fordításával tette a nevét előnyösen ismerté, a new yorki felsőbb s írókhoz közeledik. Őt *Loevnek* csak kevés idejét fogja lekötöni ez új hivatala, bizvást remélhetjük, hogy sok új munkával fogja gazdagítani az amerikai magyar irodalmat. — Kevésbé szolgál örömmünkre a *Tokaji Árpád* brooklyni honfitársunkra vonatkozó hír. Apját, *Tokaji Bélát*, a választások folyamán tett szolgálatait fejében megyei jegyző-helyettesnek nevezték ki. Az apa aztán magához vette Árpád fiát a hivatalba. Ez azonban 1908 januárius 2-ától 1908 mácius 4-ig *háromszázhuszonhat* hibát követett el, a megyének most jötték a nyomára. A megyei jegyző erre aztán elrendelte azonnali elbocsáttatását, ami meg is történt.

KARÁCSONYI ÜNNEPÉLY. A new yorki 14-ik utca és Second Ave. sarkán levő *magyar református egyházba* beköszöntött a kedves karácsonyi ünnep. Az egyház buzgó tagjai decz. 20-án este 8.30-kor tartották meg a második protestáns-estélyt, mely a magyar iskola 50 gyermeke számára karácsonyfa-ünnepély volt egybekötve. Fialatok és öregek oly nagy számmal keresték fel az estélyt, hogy

Alapított az 1889-ik évben. Egyesült erővel.

JACOB KLEIN

MAGYAR BANKHÁZ, HAJÓJEGY- ÉS KÖZJEGYZŐI IRODA.

A PENNSYLVANIA VASUTTÁRSULAT EGYESÜLI MAGYAR FÖÜGYNÖKSÉGE

1340 PENN AVENUE, PITTSBURG, PA. ☛ ☛ 207 SIXTH AVENUE, HOMESTEAD, PA.

DUQUESNE, PA.

KULDUNK PÉNZT az 6-házába gyorsan és biztosan; a legközelebbi időn belül kézbe adjuk a pénz kiutalását igazoló eredeti postai feladó-vevénnyel.

VEZÜNK ÉS ELADUNK külföldi pénzeket. Pennsylvánia állam bankházainak nagy részét mi látjuk el haza pénzzel. Pénzeiket elfogadjuk megőrzés végett és fizetünk kamatot; kívánságára elhelyezük bármely hazai bankban, vagy a Magyar Királyi Postatakarékpénztárban és beszerezzük az eredeti betétkönyvecsket.

ELADUNK HAJÓJEGYEKET bármely hajóra a hajóútról eredeti áron és nagy kiterjedésű összeköttetésünkkel fogva utasaink mindenütt a kellő védelemben részesülnek.

JOGI KATONAI, TELEKKÖNYVI ÉS HAZAI PERES ÜGYEKBE szakértelmel, gyorsan és pontosan járunk el.

Trjon árjegyzékért e címre:

JACOB KLEIN

1340 PENN AVENUE, PITTSBURG, PA.

az egyház képtelen volt mindenki számára helyet szorítani.

meglepte őket. Az estély anyagilag is szépen jövedelmezett.

Tisz. *Harsányi László* new yorki ref. lelkész imádsága után *Szántó Erzsike* és *Kornélia* urleányok játszották el gyönyörű zongoradarabjukat. Majd *Berecz Viktor* lelkes szavalata ragadta el a közönséget. Ezután következett *Liska Erzsike*, aki Arany Jánosnak alkalmi költeményét, *„Rachel Siralmát”* adta elő zongorakísérettel, nagy hatással. *Witkowsky Walter* hegedűművész játékát mindenki nagy élvezettel hallgatta. Gyönyörű jelenet volt, amikor *Liska Irénke*, *Szabó Elza* és *Jakab Erzsike* jellemzően előadták a *Hit*, *Remény*, *Szeretet* trilógiát. *Varga Etuska* kedves megjelenésével és precíz zongorajátékával aratott nagy sikert. Utána *Serly Lajos* zeneszerző játszott el néhány szerzeményét mely érzéssel. Végül az óriási karácsonyfa köré gyülekezett a vegyes dalárda s *Farkas Annuska* vezetése mellett *Jakab Erzsike*, *Liska Irénke*, *Liska Erzsike*, *Liska Imuska*, *Nagy Juliska*, *Néhez Boriska*, *Papp Irénke*, *Papp Etuska*, *Szabó Elza*, *Szedráry Katinka*, *Szedráry Magda*, *Szedráry József*, *Talács Imuska*, *Tirpák Margit* és *Varga Etuska* gyönyörűen elénekelték a karácsonyi éneket. A kicsiny gyermekek pedig mosolygó arczeval fogadták a kedves ajándékokat, amikkel az egyház

A TRENTONI REF. EGYHÁZI ÉNEKKAR Szilveszter estéjén igen szép programmal egybekötött táncmulatságot tart a Padderatz Hallban.

TRENTONI TÖREKVŐ HONFITÁRSAINK *Mihálk János* közszeretben álló trentoni honfitársunk Cummings Ave. 9. szám alatt megszűros, hentes-és fűszerüzletet nyitott. — *Breza János*, kit általánosan tisztelnék Trentonban, átvette a Bogdány-féle tejjüzletet. — *Beitel József* ur, a Kossuth Ferenc-Egylet régi elnöke, szép butorasztalos-üzletet rendezett be a Broad és Second utcák sarkán.

A FLEMINGTONI MAGYAROK HALADÁSA. Flemingingtoni honfitársaink igazán dicsegetés előhaladási tanúsítanak, amennyiben tudásukkal, tehetségükkel és szorgalmukkal még a benszült amerikaiakat is felülmúlták. Magyar ember, névszerint *Balogh József* az ottani üvegcsiszoló-gyár

RIZSÁK JÁNOST ismeri az amerikai magyarság a LEGMEGBIZHATÓBB és LEGPONTOSABB pénzüldök és hajójegyarúsító egyikének. *Fiókirodák: Whartonban, Alphon, Franklin Furnacen és South Bethlehem.* Főüzlet: 127 SECOND STREET, PASSAIC, N. J. Kérjen árjegyzékét.

TÁRCZA.

SZEGÉNY IGAZIAK.

Irta: *Luz Terka.*

— Mintha keozogtak volna az ablakon, — mondta az öreg asszony s felült az ágyában. Főjéről, mely a fájós füle miatt meleg posztókendővel be volt bugyolázva, leoldotta a kendőt és hallgatózott.

— Ugyi? Kend is hallotta?
— Hallottam, — felelte az öreg paraszt, ki bárnyiborsapkával fején feküdt a másik ágyon és pipázott.

— Na, most újra, — hallgatózott az öreg asszony, mire lelékte magáról a tarka huzatos dunyhát és felkelt.

— Bizonyosan Julis lesz — pófékelt az öreg ember nyugodtan s hegyetlen, tompa, ránczos újjával megnyomkodta a dohányt a pipájában.

Az asszony gyertyát gyújtott.

— Verje meg az Isten azt a gazembert, — szólott keserűen — bizonyosan megint kiűldözte. — És az ablakhoz ment.

— Te vagy, Julis? — nyitotta ki az ablakot, honnét az utcaajtóig látott.

Künn holdvilágos, hideg, havas téli éjszaka volt, az a fehér, tiszta, kevely és különös éjszaka, melyről az ember azt hiszi gyerekkorában, hogy ilyenkor láthatatlan jégüdüredek ülnek a levegőben, mely a lehetlütől fagy meg s a faágakon fehérle zuzmára a jégüdüredek hajszálai, melyek fésülködés közben hulltak ki.

Ilyen jégüdüredek ültek akkor is a levegőben, mikor az öreg asszony kinyitotta az ablakot s kinyújtotta az utcaajtó kulcsát.

Egy fiatal asszony jött be a szobába. Két gyerekkel. Az egyik még szopós volt, a másik lábánjáró, két-három esztendő fúcska.

Az asszonyon nem volt csak egy nagy kendő, egy kurta karton szoknya s a lábán papucs. Szép, nemesen formált arca szinte meg volt meredve a hideg-

től s finom szája körül két koravén redő idegenül húzódt meg, mintha maga is érezné, hogy egy huszonéves esztendő arczon még nincs helye.

A fiatal asszony leült a boglyakemencze mellé. Egy szót se szólt, nem köszönt, csak leült. Derékán hátra kötött kendőjét kioldotta, a rékláját kigombolta s a sirni kezdő esőpöcséget melléhez szorította.

A kis fiut ölbe vette az öreg asszony; lehuzta az eszmáját s lefekette az ággyára. Azután ő is melléje feküdt.

A szobában esend volt, melyben a szópőgyerek mohó csámocgása, az öreg ember egy-egy köhintése hallatszott olkor s egy-egy fülesüklő zokogás a fiatal asszony torkából. A rossz, ordináré fagygyertya, feloldalást dolve a bölyuku bádogyertyatartóban, mintha a könyvei folytak volna, úgy folyt le róla a forró fagygu, lassankint egész a pamut belég elolvastva önnagát, mint azok a gyenge emberek, kik hagyják magukat könyvek által elpusztítottani.

A kis fiu pár perc mulva már aludt a meleg ágyban s a két öreg különböző gondolatokkal nézegette a rosszul égő, imbolgó lángot. Ami a gondolatokat illeti ugyan, abból csak az öreg asszony fejében volt szűkecskén, a párja fejében még szűkecskén sem volt. Csak fekiüdt, pipázott, nézett, köze észlelte a komisz dohány neki illő keserőségét, érezte a meleg ágynemű kellemetességét, melynél egyéb vágy a jóléretést illetleg, máskor se igen, de e percekben éppen nem bántotta őt.

A fiatal asszony szótalan, csukló zokogása fokozódott. Az apját nem izgatta ez a zokogás, de az anyja nem állhatta tovább szó nélkül.

— Megint megvert? — kérdezte bizonyos felénk tartózkodással, melyet egyik asszony a másik olyan őrán érez, akíhez valamely szála a vérnek, vagy akár a közös sors fűzi. De ezen a szimpatikus tartózkodáson kívül valami egyéb is az öreg asszony hangjában; a parasztasszony szenvedéshez szokott

közönye, ez a tudatlanlun bűnös, de egy szersimint melyen megható passzivitás, mely a nő, az örök s az örökkön szenvedő nő jellemzi.

A fiatal asszony hátravette fejét, a buboskemence jó meleg, meszelt falához s nem szólt.

— Megvert? — kérdezte másodsor az öreg asszony s bánatos részvétellel nézegette szerencsétlen leányt.

— Meg. Egy esomót kitépett a hajamból s az egyik arczom máris feldagadt.

A hangban, melylyel e pár szót elmondta, nem volt semmi különösebb indulat s különösen nem volt: gyűlölet, mélyebb harag, vagy fenyegetés. Csak fájdalom. Az a senkire teherként nem nehezülő, állati fájdalom, mely saját emberei rendelésének célját épp úgy nem ismeri, mint személynék emberi és társadalmi értékét s főképpen, halvány sejtelmével sem bir annak, mennyi az a jog, melyet ép, egészséges testi és lelki tulajdonságainál fogva legfogalhat saját részére, az önérzete biztosítása, megőrzése, körülánczolása, hogy azt mondhatná: tudom, mit tündekek el mint asszony s mit mint ember; s tudom, hogy a sok és érdemetlen bántalmak ellen hogyan védekezzem.

Az öreg asszony megfordult az ágyában. Késsőbb felkelt, hogy elkoppantsa a gyertya pamutját.

— Egye meg a fene a részeges gazembérelt, — mondta mérgesen s a fakana-perjél két székre rakta az ágyneműt, s a kanapéra derekalját tett, párnát és takarót.

— Feküdj le, Julis, — szólott s ő a kemence padkjára ült és önné nézegette a rosszul égő gyertyalángot.

Julis lefeküdt. Maga mellé vette a gyereket s betakarozott. Fázott, hallani lehetett a foga vaczogásáról. Az öreg asszonytak mintha a szivét hasogatták volna, úgy fájt ezt a fogvaczogást hallgatni. Felállt s még egy takarót tett rá.

— Nézze, — szólott az urához — a Julis dolgában valamit kellene tenni. Az a bitang még egyszer agyonüti.

Az öreg ember nem szólt semmit.

— Alszik kend? — kérdezte az asszony kis szünet után.

— Nem alszom, — hallatszott az ágyból.

— Hát tegyek kend valamit a lányáért.

Az öreg ember felült s kiverte a pipáját az ágya mellé, le a földre.

— Tegyek — dünnyögte kedvetlenül.

— Mit tegyek?
— Beszéljen azzal a zsvánnyal.

Az öreg a dohányzacskóját kereste a párnája alatt, de nem találta. Jobbra fordult, balra fordult, utójára az ágy mellé nézett. Ott feküdt a zacskó a földön. Fölvette, az összegörcsöltött madzgot nehezen kioldotta, dohányt öntött belőle a tenyerébe, megfőnt a pipát, meggyújtotta, aztán kiköhögte, kikrákógta magát és visszafeküdt az ágyba.

— Mit gondolsz, — mondta vagy tíz perc után — mit lehet annak mondaní? Férfiember nem szereti, ha a dolgába beleszólnak.

— A kend lányát veri az a jómadár, hát az nemcsak az ő dolga, hanem a kendé is, — felelte az asszony.

Az öreg ember a mestergereandára bámulva gondolkozott egy kis ideig.

— Az nem ugy van, — mondta, miközben hol a pipáját piszkálta meg, hol meg a rosszul szelelő szárába fujt bele. — Mert az másként van. Amíg Julis csak az én lányom volt és senkinek se volt a felesége, ha ugy ütöttem volna, hogy agyonverem, akkor se lett volna senkinek beleszóllása. De most, így, hogy valakinek a felesége és nekem csak a lányom, hát nem szólhatok bele, hogy az ura ne üsse. Nem üti agyon.

— De még azt is megteszi, hogy agyonüti! — felelte az asszony s mert fázott, visszafeküdt az ágyba.

Az öreg ember legyintett a kezével.

— Dehogy teszi!
— Benne lakik kend? — kérdezte az asszony ingerülten — hogy olyan jól tudja, mi lakik benne?
— Lakik az ördög!
— Nohát akkor!

— Hát nem üti agyon.
— Honnét tudja kend?
— Tudom. Agyonütöttek én téged?
Elhallgattak. A gyertya a végét járta s a lefolyt fagygu serezege égett a gyertyatartó oldalán. A kis fiu jóízűen szuszogott a meleg dunyhá alatt s a fiatal anya csendes sírása kihallatszott a takaró alól.

— Hallja, hogy sir? — szólott szemrehányólag az anyja.

Az ember félvállról felelt.

— Aztért asszony, hogy sirjon.

Künn az utcán a bakter elment a ház előtt, hallani lehetett, hogy szalmával bélet eszmája alatt hogy nyikorog a hó s a harmadik vagy negyedik ház előtt épp kikiáltotta az órák számát, de a szomszédban kukorékoló kakastól nem hallatszott be tisztán.

— Hány lehet? — kérdezte az öreg ember.

— Ha a Deákék kakasa kukorékol: egy, ha a Csontoskéké: kettő, — felelte az asszony.

— Az ugyan mindegy, — gondolta az öreg ember. — Egy vagy kettő... — S a másik oldalra fordult.

Az Alszezen a kutyák elkezdtek ugatni. Előbb egy vastaghangu, erről azt mondta az öreg asszony: ez a Kárászéké, aztán egy mérges kutyahang hallatszott s végül valamennyi alszezi kutya ugatott.

A fiatal asszony még mindig sirt. Már egy jó óraja feküdt s még mindig hallatszott rejtegetett zokogása. Az anyja sóhajtozott.

— Nyugodj meg, fiam!
— Nem lehet, édes anyám, — hallatszott a fiatal asszony hangja. — Én elpusztítom magamat.

— Hallod? — fordult az öreg asszony az ura felé. — Nem állja ki azaz a részeges gazzal.

Az öreg ember nem felelt.

— Hallod? — ismételte. — Nem állja ki.

— Dehogy nem állja!
— Inkább meghalok, — zokogott a fiatal asszony.

Kedd, december 29.

előmunkása, dícséretes közreműködésnek köszönhető, hogy honfitársaink is szép számmal bejutottak ebbe a tiszta, könnyű és jól fizetett munkába. Szívből gratulálunk a Flemingtoni magyarságnak kitűnően szervezett zenekarához is, mely gyönyörű eredményeket tud felmutatni hathavi tanulás után.

ÚJ MAGYAR ÜZLETEMBER NEWARKON, N. J. Erdős Sándor honfitársunk, ki már 8 éve dolgozik Newarikon, mintegy egy hónappal ezelőtt szalonüzletet nyitott a Ferry Street és Jackson Street sarkán. Miután tapintatos és vendégszerető úgy is mint üzletember, úgy is mint házigazda, szalonját szívesen keresik fel a newarki magyarok.

AKIK SZÉTHUZNAK. Trentonban mindig azon sirákoznak, hogy nincs összetartás a magyarok között. A Trentoni Társaság dícső urai, akik állítólag élnek-halnak a társaságért, valamikor politikai osztályt akartak létesíteni a társaság körében, amely a politikai jogok megszerzésére és gyakorlására tanította volna honfitársainkat. Akkor dr. Antal Jenő azt fejtette, hogy a társaság nem alakíthat politikai osztályt a kebelében, mert egy politikai osztály vagy klub vagy republikánus, vagy demokrata, vagy szocialista lehet, de semmiesetre sem vegyes pártállású, már pedig a társaság tagjai között talán mindháromból vannak. Ezt akkor a társaság összes tagjai aláírták, mert elismerték, hogy egy politikai klubnak vagy republikánusnak, vagy más pártjellegű klubnak kell lenni. De ami ezután történt, ez a felháborító. A társaság dícső vezetői, amit nem tudtak, vagy nem akartak a társaság kebelében és a társaság nagyobb dícsőségére megalakítani, megalakították külön. Alakítottak egy — vemhes-nemvemhes — politikai klubot, amelyben bizony együtt lehetnek különböző pártállású és meggyőződésű személyek, amint azt a Citizen Club meg is engedti, mert nincs is határozott politikai irányja és hitvallása. Tehát tisztelt uraim, önök, akik égre-földre fogadkoztok, hogy menüjre szívétkön viselik a társaság jövőjét, nem tudták volna ezt a társaság kebelében is megcsinálni? Mire való volt éppen a társaság vezetőségének a társaság rovására egy klubot külön alakítani, mikor ugyanazt a társaságot a kör előnyére megcsinálhatták volna? A mostani vezetőiség, úgy látszik, gyönyörűen sz-

vén viseli a kör érdekeit. Tóth Bélával nem tudtak megférni ezek az urak, mert ő a társaság körében akarta tömöríteni a trentoni magyarság szín-javát, ezek az urak pedig már az akkor tervezett Polgári Körben. Részemről nem bánom, ha tovább folytatják is, de legalább ne sirjanak, hogy nincs összetartás, mert hiszen nem is akarják, hogy legyen. Egy volt társasági tag.

MAGYARORSZÁGBÓL NEW YORKBA ÉRKEZETT NEM KÉZ-BESITHETŐ LEVELEKNEK DECEMBER 21-ÉN KIADOTT JEGYZÉKE. 4 Adolf Israel, 45 Balogh Franz, 63 Passolich Matild, 114 Bierman Szerá, 145 Bruck Miss Ketié, 198 Coster Miss Julia, 238 Droker Simon, 265 Eiszal Anton, 275 Erdélyi István, 331 Fried Mária, 350 Fischer Miss Róza, 395 Gagner Miss Lujza, 426 Grobl Rudolf, 463 Goodfriend Celia, 497 Guttman Herman, 529 Henning Barbara, 262 Hornich Miss Julia, 576 Ivo Charles, 620 Kádár Mihály, 688 Klein Herman, 698 Keller Mihály, 740 Kono O., 795 László Mariska, 830 Liberman Árpádné, 864 Lupis Jani, 897 Maslar Miss Margit, 913 Mendlovicz T., 989 Neustadt Zsigmond, 1003 Orovetz Stefan [2], 1098 Rozner Miss Mery, 1141 Rosenblatt Arnold, 1163 Roiz Móricz, 1197 Svarcz Miss Verona, 1225 Slinger L., 1263 Seibling Mátyás, 1300 Sfenschel Miss B., 1347 Simacek Mihály, 1374 Sommer Mery, 1395 Sness József, 1440 Toman V., 1465 Vasj Vladimir, 1497 Weber Johan [2], 1501 Weinberger Miss L., 1530 Wohlberg József, 1546 Zatroeb András. Morgan, postamester.

LERAZTA A BÉKÓKAT. A Szabolcsmegyei New Yorkba származott Dobos Jánosnak szomorú tapasztalatai vannak földijével és barátjával, Debrey Árpáddal. Amíg ugyanis Dobos sorényen dolgozott családjáért, azalatt Debrey ott settenkedett barátja házában, akinek feleségét, Dobos Borbálát, elcsábította. A bűnös viszonyból egy gyermek származott. Amikor Dobos János a szomorú valóságára ébredt, Hunfalvy Hugó jeles magyar ügyvédel úján válogatott indított hitlen felesége ellen. Az ügyet a minap tárgyalta Dowling bíró előtt, aki a milliomos Thaw ügyét is tárgyalta. A tanúk kihallgatása után a bíró felbontotta a házasságot. Ertesülésünk szerint Debrey most feleségül fogja venni az elvált asszonyt.

RIBILLIÓ EGY KATH. TEMPLOM KÖRÜL. Szégyenteljes, sőt gyalázatos utcai botrány színtere volt a homesteadi tót római kath. templom környéke az elmúlt kedden este, mint ottani levelezőnk írja. Este nyolcz óra tájban a békés város lakosságát a tüvészét jelző éles sivitás verte fel nyugalmából, mely készülék azonban ezuttal nem tüvöz hívta, hanem a kath. templom előcséjítette a népet, hol mintegy ezernyi közönség szorongott, keresve az Ur szolgáját, hogy azt meglesse. Több ízben történt már e templomban, hogy a nép dihe inzultálta Rev. Jandát, kit méltatlannak tartanak templomi szolgálataira, de a pap és a püspök feltétele engedelmességet követeltek a néptől. Az eredmény az a beestlen utcai jelenet lett, mely megalázta nemcsak a papot, nemcsak a püspököt, de az egész kath. vallást is. A homesteadi tót kath. templomban, különösen az utóbbi hónapok óta, állandóan napirenden vannak a gyalázatos botrányok. Nem mulik el istenitisztelek, hogy a rendőrök beavatkozása szükségessé ne váljék. Mire alatt történt a multkorjában, hogy a kántort lezuhatták az orgona mellől, Janda lelkésznek pedig az ablakon keresztül kellett kiugrani, hogy életét megmentse. Most még ennél is nagyobb botrány ment végbe a templomban és a templom előtt, mikor a felfegyverkezett nép végső elkeseredésben halálra kereste az Ur szolgáját. Iszonyu néptömeg vette körül a parochiát, melynek minden ablakát beverték. A lakásban összetörték az ajtókat, butorokat, felkattatták a pincézt, keresve mindenütt a botrány okozóját, a papot, kinek azonban, szerencséjére, sikerült biztos helyre elrejtőznie. A kath. templom környéke itt most úgy néz ki, mint valami harezár. Az összes bevert ablakokat ma bedeszkázták. A negyvenezer dollár költséggel felépített parochia gazda nélkül van és lesz valószínűleg jó időre. Szóval a homesteadi tót katolikusoknak már megvolt a karácsonyuk. Még pedig igen szép karácsony volt. Büszkének lehetnek rá ők maguk, büszke lehet rá a papjuk is. Ez a botrány bizonyára Isten na-

gyobb dícsőségére történt. Valóban dícső dolog. A pap jól érti kötelességét tót atyáink között, és a hívek jól vannak kitanítva a szeretet vallására. Hál' Istennek, hogy mi magyarok még annyira nem vagyunk előre, mint tót atyáink, de ha mi közöttünk is tovább folyik az a csunya lázító munka, mely felekezeti felekezet ellen, magyart magyar, testvért testvér ellen ingerel, mire, sajnos, szomorú példa áll előttünk a mekeesporti esetben, akkor csakhamar bekövetkezik nálunk is, hogy utcai botrányok fognak lefolyni a templomban és templom előtt. Szolgájon szomorú tanulságnál a homesteadi tót katolikusok szégyenteljes botránya minékünk is.

ÜNNEP AZ „ACZÉLVÁROS”-BAN. Gary, Ind.-ból jelenti levelezőnk: Karácsonyi körutijában, Santa Claus, nem kerülte ki a „United States Steel Corporation” „Aczélváros”-át, Garyt sem. A már készen levő 8 Furnace közül az egyikbe a napokban „begyújtották”. Ezt az aktust, a munkások és hivatalnokok harsogó „hurrah”-je közben, W. P. Gleason gyárvezetőnek leánya, a 14 éves Mária Lujza végezte. Az aczélgyártás jelenleg hatezer munkást foglalkoztat, akik között több száz a magyar. Hire hallgatják annak is, hogy a közel napokban a többi Furnacebe is begyújtanak, ami, ha tényleg bekövetkezik, ma még vesztelő sok ezer munkásnéz jut foglalkozáshoz. Erről, annak idején, értesíteni fogjuk olvasóinkat.

KUTHY ZOLTÁN REF. ESPERES ÜNNEPELTETÉSE. Most lett tíz éve annak, hogy Kuthy Zoltán magyar ref. esperes a new yorki magyar reformátusok körül lelkészkedik. Hívei ebből az alkalomból karácsony napján szép tüntetést rendeztek lelképásztoruk mellett. A karácsonyi istentisztelet után ugyanis egy gyönyörű kiállítás emlékiratot nyújtották át a lelkésznek, amely emlékirat Richter Béla fiatal művész-honfitársunk kezét dícséri. Az emlékirat átadását Dudás János főgondnok szép beszéddel kísérte, amelyre az ünnepeleltek megaláztatottan válaszolt.

A BEVÁNDORLÓK KARÁCSONYI ÜNNEPE. A szeretet ünnepe szép családi keretben ünnepelték meg a magyar menházban. Az igazgatók közül az ünnepegen jelen voltak Cukor Mór, Stern Adolf, Perényi Béla és dr. Steinberger Márton, a new yorki konzulást Vácsek Lajos titkár képviselte. Az ünnepi beszédeket Stern Adolf és Cukor Mór urak tartották. Gajdos István házvezető és kedves neje magyar vendégszeretettel gondoskodtak arról, hogy a házban levő bevándoroltak otthon érezzék magukat. Az éttermet zöld díszbe öltöztették, a karácsonyfa pedig tele volt akartva jószívű adakozóktól beérkezett adományokkal, amelyeknek szétosztása a bevándorlóknak nagy örömet okozott. A new yorki magyar lapok képviselői és a háznak tisztikara az igazgatók távozása után kedélyes vacsora mellett együtt maradtak és a bevándorlókkal együtt, hazafias és vallásos dalokat énekelve, töltötték a szép estét.

MAGYAR DALÁRVERSENY NEW YORKBAN. Pénteken tartották meg New Yorkban a Terrace Garden nagyertermében a New Yorki Magyar Ifjúsági Kör és Daltestülete által rendezett második magyar dalárversenyt, amelyre a new yorki Szabadság munkásdalárda, a Passaic Iparos Dalkör, a Philadelphiai Magyar Dalárda, a New Yorki Ifjúsági Kör Daltestülete, az Elizabethporti Magyar Dalárda és Mikodolok és a Newarki Első Magyar Dalkör vettek részt. A dalárverseny Hoening O'Carroll báró főkonzul vélműsége alatt folyt le s mint versenybírók Bornemissa Gyula báró pittsburgi konzul, báró Ambrózi Béla nagykövetségi tanácsos, Serly Lajos zeneszerző, főt. Messerschmidt Géza passaic plébános, dr. Kozma Arthur és Springer Ede urak szerepeltek. Az első díjat a Szabadság munkásdalárda nyerte el. Róth Gyula honfitársunk aranyérmét ajánlott, amelyvel Esztergalyi karnagy mellett díszítették. A dalárverseny rendezése körül elismerésre méltó buzgalmat tanúsított Volgyi Gyula ur.

VALÓDI, HAMISÍTATLAN
CALIFORNIAI VÖRÖS ÉS FEHÉR BORO
GALLONJA 50 CENT.
CSAKIS HORDÓKBAN SZALLITTATIK 10 GALLONTÓL FELFELE.
EGY EGÉSZ HORDÓ KÖRÜLBELÜL 50-53 GALLON.
Egész hordó rendelésénél a hordót nem számítjuk.
INDEPENDENT WINE COMPANY
A HEDGESIDE WINEYARD, NAPA, CAL.
NEW YORKI KÉPVISELŐJE:
MOLNÁR SÁNDOR
290-291 WEST STREET, NEW YORK.
Rendelések e címre küldendők.

KÖSZVÉNYES?
KÖSZVÉNY, CSONTSZAKGATÁS, DERÉKFÁJÁS ÉS ERŐLTETÉS ELLEN
A LEGJOBB SZER A
Prof. Hager-féle Externin
1 üveg 25 cent. Postán 35 cent. Nagy üveg 50 cent. Postán 65 cent. Ha postán rendel, az árat 5 centes bélyegeken küldje be előre. — Egyedül kapható:
„VÖRÖS KERESZT” MAGYAR GYÓGYSZERTÁRBAN
8901 BUCKEYE RD. és 89-1K UTCZA, CLEVELAND, OHIO.
A „Hasznos Tanácsadó”-t mindenki ingyen kapja. Irjon érte.

HUSZÉVES JUBILEUM
A NEW YORKI ELSŐ MAGYAR ÖNKÉPZŐEGYLET
1908 évi december 31-én tartja rendez évi
NAGY PARASZTBÁLJÁT
A „SULZER HARLEM KASZINÓ ÖSSZES TERMEIBEN.”
A bál alkalmából magyar képviselőválasztás is lesz bemutatva.
JEGYEK ELŐRE VÁLTVA 25 CENT, A PENZTÁRNAL 50 CENT,
PAHOLYULÉS 1 DOLLAR.

Figyelem! MEGHÍVÓ. **Figyelem!**
A PITTSBURGI MAGYAR ÖNKÉPZŐKÖR saját pénztára javára
1909 JANUÁR 5-ÉN [Kedd], a FORBES STREET-I CENTRAL TURNER HALL-BAN
NAGY ÁLARCSOBÁLT
rendez, melyre a Pittsburg és vidéke magyarságát ezennel is tisztelettel meghívja a Rendezőség.
KEZDETE ESTE 10 ÓRAKOR, VÉGE 2, 3, ESETLEG 4 ÓRAKOR.
BELEPTI JEGY FÉRFIAKNAK 50c., NŐKNEK 35c.
Két férfi és két nő legkedvesebb kosztüm értékes díjat kap. Kosztümök kaphatók Király-nál, Liberty St. és Fifth Ave. sarak, Pittsburg, Pa.
Kérteik a közönség, hogy minél számosabban jelmezből jelenjenek meg az estén.

MEGUGROTT ÜGYNÖK.
Kérem lapunk olvasóit.

BROWN FERENCZ, akire egy időn át a „Bevándorló”-nak képviselőt bízott Clevelandban, visszaelt a bizalmunkkal. Elműlővel el kellett mozdítanunk őt az állásától, de a meghatalmazást és a nyugtakönyvet ismételt felhívásunk dacára sem küldte vissza. Ujabbán arról értesülünk, hogy Clevelandból megugrott s így valószínűleg vidéken szeretne a Bevándorló nevében garázdálkodni.

Figyelmeztetjük olvasóinkat s a magyarságot arra, hogy Brown Ferencz a „Bevándorló” részére pénzeket nem vehet fel s hogy legjobban cselekszenek, ha a rendőrségnek adják át, bennünk értesitenek.

„A BEVÁNDORLÓ” kiadóhivatala.

ELŐFIZETŐINK.
Nyilvános nyugtázás hetenkint.

Kellemlenség elkerülése céljából minden héten és helyütt nyugtázunk a „Bevándorló”-ra való előfizetéseket. A ki az egyik héten akár ügynöknek, akár posta útján fizetett s a fizetést követő számban a megtörtént fizetéről nem találja e rovatban a nyugtát, a saját és a lap érdekében cselekszik, ha a mulasztásról bennünket haladéktalanul értesít.

Egész évre fizetett New Yorkban Fodor Zsigmond, dr. Horn Ferencz, Barona Gusztáv; Alleghenyben Gönczy B.; Trentonban Székér József, Varga István, Borszem Károly; Bridgeportban Brown Julia, főt. Madár János, Hajdu József, Tóth József; South Norwalkon Czél József; Barbortonban Kiss János;

nos; Newarkon főt. Böhm Károly; Rhodensalen Tóth István; Bradelyn Kató Károly; Glencoe Kálmán József; Chromen Podnár Antal; Carteret Szentkirályi Károly.

Félére fizetett New Yorkban Májor József; Trentonban Kovács Imre; Philippsburgban Takács István; Bridgeportban Kocsis Mihály, Karasz Ferencz, Kósa János, Czaky Lajos, Molnár József, Szatko János, tisz. Harsányi István, Kiss Mihály; South Norwalkon tisz. Dókus Gábor, Léway Dániel, Matusz István, Szabó István, Szmirnyák József; Pittsburgban Öhegyi János; Gillespie Szepessy Andy; Perth Amboyban Varga István; Daytonban Benyecz János; Winburnben Hegedűs István; Carteretben Bernyák István, Brázik János; Chromen Kiss Sándor, Gyurina Gyula; Jacksonvilben Ligethy János.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

KOCSIS ILLÉS, Huron. A kérdéses könyvet megrendelhet egy dollárnak beklűdése mellett a szerzőnél. Cím: William N. Loew, 10 Amsterdam Ave., New York.
SZILLIER VENDEL, Garwood. Levele már egyszer magánlevélként válaszoltunk, mivel erre még nem érkezett be a felelete, természetesen mi sem intézkedhettünk.

VARGA ISTVÁN, Latrobe. A rimaszombati árveszéknek levő pénze dolgában hozzánk intézett panaszát áttettük egy levél kíséretében a pittsburgi konzulátushoz. Nem a konzulátus hibája, hogy ön mindez ideig nem kapta meg a pénzt. Az ilyen ügyeket nem lehet oly gyorsan lebonyolítani.

KISS J., Trenton. A magyar kir. postának a főigazgatója Demény Károly.

KLEIN J. titkár, New York. A beküldött közleményre vonatkozólag szíveskedjék valamelyik délelőtti szerkesztőségünkbe fáradni.
OSTOR SÁNDOR, City. Kéziratát a felhalmozott munka folytán még el nem olvashattuk. Majd elővásár után „megvizsgáljuk” önmek, vajjon használható-e, vagy sem.

BOLDISZÁR FERENCZ, Cleveland. Elfizetése rendben van. Braun Ferencz, aki lapunkat egy ideig a saját javára képviselte, úgy látszik, ellépett Clevelandból, mert a hozzá intézett levelünk, mint nem kézbesíthető visszakereszt. Mi már hetekkel ezelőtt elcsaptuk a hitlen képviselőt.

— Dehogyan halsz!
— Meg a, meglassa! — az már az öreg asszony hangja is sírásra állt.
— Ördögöt! — szót nyugodtan az ura.
— Olyan réges-gaz mellett nem is töltheti az életét.
— Majd elhagyja az ivást.
— Dehogyan hagyja.
— El!
— Benne lakik kend?
— Magamba lakom. Én nem elhagytam?
— Az öreg asszony hallgatott.
— Nem elhagytam?
— El. Husz esztendő után. Negyvenöt esztendő korára.
— Na?
— A köhögése miatt.
— Hát emiatt. Majd az is elhagyja.
— De addig?
— Hát addig. Neked jobb dolgod volt?
— Az öreg asszony sóhajtozott. Olyan sűrűn, hogy a könyve kiesordult tőle s végig gurult a szőnyegre, sőt a szőnyeg alá, mely abban a mély barázdájában, mely épp úgy, mint a leányának, huszonnyégy esztendő korára már ott állt az ő szájának szögletében is. És a barázdák nőtök, mélyültek. A sok könyvtől, gondtól, szenvedéstől, a sok éjszakai áztatástól, gyerekszületéstől, gyerekszeptasztástól, nehéz munkától. A kapálás, aratás, a sok hideg, a sok meleg, a szegénység, betegség, amíg végre elmult az élet legszebb, de neki legszerencsétlenebb része: az ifjúság. Elmult... Áldassék érte az Ur neve...
Hajnalodott. Még csak négy óra volt, de az öreg asszony már felkelt. Meg kellett étetni a disznót, marhát, fejnél kellett, a darálni való kukoriczát is ki kellett mérni, a kemenczébe is be kellett fűteni és felkelt. Felhúzta a eszámáját, lassan felöltözött, bekötötte a fejét, betakarította a kis unokáját, az ura mellől, aki elaludt, elvette az égő pipát, a leánya fekvőhelyéhez látból egy székert tett, hogy ne eszasszon le róla a takaró és lábujjhegyen, a sötétben kótorászva, kiment a szobából, csendesen húzva be maga után az ajtót.

A BEVÁNDORLÓ

A magyar bevándorlók és az amerikai magyarok érdekeinek szentelt folyóirat.

Megjelen minden KEDDEN és PÉNTEKEN. Szerkesztés és kiadás: SINGER MIHALY. Szerkesztőség és kiadóhivatal: 227 EAST 12th STREET, NEW YORK. Telefonszám: 4350 ORCHARD.

Trentoni iroda: 517 S. Broad Street. Iróda vezető: Tóth Béla.

ELŐFIZETÉSI FELTÉTELEK: New York város egész évre..... \$3.— Egyesült Államok egész évre..... \$2.50 Magyarország egész évre..... \$4.—

THE IMMIGRANT

A periodical devoted to the interests of immigrants from Hungary and of Hungarian Americans.

Issued every TUESDAY and FRIDAY. Edited and published by: MICHAEL SINGER. Editorial Rooms: 327 East 13th St., New York. Telephone: 4350 ORCHARD.

Trenton offices: 517 S. Broad Street. Manager: Adalbert Tóth.

SUBSCRIPTION RATES: For New York City, 1 year..... \$3.— For the United States, 1 year..... \$2.50 For Hungary, 1 year..... \$4.—

Entered as second-class matter January 8, 1906, at the Post Office at New York, N. Y. under the act of Congress of March 3, 1879.

SZILÁNKOK.

— Említettük már régebben, hogy a győri püspök kiesapta a tanítóképzede összes növendékeit, amiért ezek nem vettek részt a püspök által rendezett eszázárnésisén.

— A győri püspök ezen intézkedése órási felháborodást keltett széles Magyarországon s a felháborodás vihára végigfutott a magyar országgyűlésen is. Egy képviselő, aki kemény beszédet terpelőlt Apponyi közköztársasági minisztert azírta, hogy mi elégtételt fog adni a hazafias ifjaknak.

— Apponyi kertelt. Ötölt-hatolt, mert hát sem Bécesel, sem a győri püspökkel, sem a — függetlenségi pártal nem akarta elrontani a dolgát. S a kérésére majd csak hogy bele-nem bűkött. Végül hosszú vajadás után akképp lett az intézkedés, hogy Magyarországban a tanítójelölteknek nem lesz semmi bűntudásuk, amiért Magyarországon magyar hazafiságukat kimutatni merészkedtek. Mindenesetre ez is valami a — nemzeti kormány idejében.

— Jellemző különben egy párbeszéd, mely a győri esetből kifolyólag készült s melyet egy budapesti lapból veszünk át. Így szól:

— Ugy-e, a császár nagyobb ur az Istennél is?

— Már hogy volna nagyobb?

— Azért, mert ha az ember nem megy el az istentisztelekre, legfeljebb négyest kap a hittanból. — de ha nem megy el a császár-misére, hát KIDOBJÁK AZ ISKOLÁBÓL.

— Furesa módot akarnak most odahaza kifundálni a kivándorlás megszorítására. Azt akarják, hogy a kivándorló jelenjen meg a falusi hatóság meg a felkérés előtt s ezek beszéljenek a helyére, éreztessék meg vele, hogy a magyar föld mégis csak hazája neki.

— Helyes. Csak egy dolog ellen van kifogásunk. Ne a helyére beszéljenek, hanem a — gyomrára. Ha ez bele tud nyugodni abba, hogy funkcióját elévélje táplálék nélkül, akkor bizony nem szereti a hazáját az a magyar ember, aki mégis kivándorol.

— Németországban egy fiatal ember megölte az apját meg a nővérét, mert nem adták neki pénzt a karácsonyi ünnepekre. Amerikában egy családos ember meg azért lett öngyilkos, mivel nem tudta a gyerekeit karácsonyi ajándékokkal meglepni. Egy szent és szeretőre intő ünnepnek visszaszerezni. Itt a szeretet tulhajtása, amott az önzés orgiája a szeretet napján.

New York városában RÁDY FERENCZ ur képviseli a Bevándorlót. Ajánljuk öt honfitársaink figyelmébe.

AMERIKAI DOLGOK.

A MOZGÓFÉNYKÉPEK ELLENI HADJÁRAT. Említettük, hogy a New Yorki farizeusok csoportja, mely a szegény embertől a legártatlanabb mulatságot is irigyl, hadjáratot indított a mozgófényképek ellen, amelyeket erőközpontoknak bélyegezt. És New York városának demokrata polgármestere felült a farizeusoknak. Ehrendelte, hogy a mozgófényképeket mutató összes színházak bezárandók, amíg a rendeszeti szempontból használhatónak fogják őket nyilvánítani. Ha nem akkor is vasárnaponként, amikor a munkásembernek a szórakozása van némi ideje, ezek a jó, olcsó és mulattató népszínházak csakva fognak maradni.

A KUTYÁK KARÁCSONYA. Az új New Yorkban a szent estén százezrekkel bolyongtak hajléktalanul a sorsnak mostohái, az alatt Catherine C. Fay-amerikai urnó az a 75k utcai palotájában fényesen díszítette fel a karácsonyfát a — kutyái számára. Drága ajándékok esűngtek a fán, amelyeknek egyike-másika nem egy szegény család boldogított volna. Az ajándékok kiosztása után az ebédőbe vitték a kutyákat, kipárnáztok székbe állították őket, majd eléjük rakták a jobbnál jobb ételket.

AZ ELITÉLT MUNKÁSVEZETŐK. Megirtuk, hogy a felsőbíróság börtönbüntetéssel sújtotta Gompers és Mitchell munkásvezetőket, amiért egy általuk elrendelt bojkott beszüntetését elrendelő bírói végzést figyelmen kívül tartották. A munkásvezetők elítélésété kínos feltűnést keltett az egész országban. Roosevelt elnöknek jogában áll az elítélteknél megkegyelmezni, ha ezek azírta hozzája fordulnak. De Mitchell is, Gompers is kiöntették, hogy sem személyesen, sem ügyvédjük útján kegyelemért könyörögni nem fognak. Roosevelt elnök ezt az ügyet véleményezés céljából az igazságügyminiszterhez utasította.

BRUTÁLIS RABLÓK. Ohio állambeli Toledoból jelentik, hogy a Cartice melletti farmra a minap behatolt két álarcos rabló. Schabov H. A., a farmer, azt mondotta, hogy nincsen pénze a háznál. A rablók ekkor lehúzták a eszámját s a talpát mindaddig égették, míg meg nem vallotta, hogy hol a pénze, melyet a rablók természetesen el-emeltek.

ROOSEVELT KARÁCSONYA. A Fehér Házban nagy eszemesen ülték meg a karácsonyi ünnepet. Roosevelt elnök a családjával töltötte a napot s csak a villásreggelire hívta meg a család egy-két legmeghittőbb barátját.

ÖNGYILKOS, MERT NEM BIRT AJÁNDÉKOT VENN. A Georgia állambeli Quitmanban egy Easters nevű farmer azért követett el öngyilkosságot, mert nem birt a gyermekeinek karácsonyi ajándékokat venni. Mikor a családja karácsonyfá nélkül avásra tért, a szerencsétlen ember elhozta forgópisztolyát és agyonlőtte magát.

FIATALON KEZDI. A Michigan állambeli Mount Clemensből írják, hogy ott letartóztatták a tizenöt éves Upleger Jánost, akinek lakásán 25.000 dollárt érő csekket, postautalványokat és egyéb értékpapírokat találtak. A fiatal rabló már be is vallotta, hogy miképp sikerült neki a bankokat megrabolni.

MIT KERES NEW YORK ÁLLAMBAN AZ IPARI MUNKÁS? New York államban a különböző iparvállalatoknál dolgozó munkások keresetképességéről állított fel a minap egy bizottság statisztikai kimutatást. Igaz, hogy ez a kimutatás — 1905-re vonatkozik, mindazonáltal eléggé érdekes és eléggé jellemző. A kimutatás szerint a megnevezett esztendőben az összes iparágakban 318 ezer 390 tizenhat éven felüli férfin munkás, 198 ezer 83 tizenhat éven felüli női munkás és 4002 tizenhat éven aluli gyermek volt foglalkoztatva. Mindezen munkások közül csakis 9003 férfin munkás keresett heti 25 dollárt. A férfin munkások legnagyobb százalékának heti bérére hat és kilenc dollár között váltakozott, míg a női munkások legnagyobb százaléká három dollártól hat dollárig keresett hetenkint. A gyermekmunkások közül csak ketten kerestek hetenkint 9 dollárt, míg a többiek három dollárnál alig kaptak többet hetenkint s csak keveseknek a bére érte el a heti 6 dollárt.

HARCZ A BANYÁSZOK ÉS A RENDŐRÖK KÖZÖTT. Szombaton véres harc játszódott le Kentucky ál-

lamban a Stearns-féle bányatelep sztrájkoló munkásai és a rendőrség között. A sztrájkot betiltó bírósági rendeletet akarták a rendőri közegek kézbesíteni, amikor a bányászok, a kik egy ottani szállodában elszecolták magukat, pisztolylövészekkel fogadták őket. Mindkét oldalán holtak és sebesültek maradtak a rögönzött harcztében. Az ostromló rendőrök felgyújtották a szállodát, mire a sztrájkolók elmenekültek, de egyes sebesültek porráégték a szállodában.

AZ AMERIKAI CZUKORKIRÁLY MEGHALT. San Franciscoban az Egyesült Államok egyik leggazdagabb embere, Spreckels Kolozs czukorkirály 80 éves korában meghalt. Spreckels mint 18 éves fia a katonaság elő szűkött Hannoverből Amerikába. Három dollárral a zsebében érkezett meg a South Carolina állambeli Charlestonba, ahol mint fűszeresinas kezdte meg amerikai pályafutását. Mikor az aranyláz elfogta az embereket, Spreckels San Franciscoba ment és a bányatelepeken nyitott egy fűszeresholt. Ez képezte később vagyonának alapját. Később serfőző lett, majd a czukorgyártásra adta magát. Minden vállalkozásában szerencsés kísérte őt.

A MANILAI HŐS SZÜLETÉS-NAPJA. Dewey tengeragy, aki Manilánál megsemmisítette a spanyol hajórajt s akit a spanyol-amerikai háboru befejeztével óriási lelkesedéssel fogadott Amerika népe, szombaton lett 71 éves. Az egykor ünnepezt hős teljes magányban töltötte születésnapját Washingtonban.

VÁD ALÁ HELYEZETT KORMÁNYZÓ. Connecticut állam kormányzóját, Lilley L. Györgyöt, vád alá helyezték. Azzal vádolják őt, hogy megválasztását törvényellenes módon vitte keresztül. A bünpert New Havenben fogják tárgyalni.

ÉSZAKAMERIKAI KONFERENCIA. Roosevelt elnök kezdeményezésére februárius 18-án nagy konferenciát fog tartatni Washingtonban Északamerikai természetes kincseinek megvédésére. Kanada és Mexico is részt fognak venni a konferencián.

TRENTONI GÖZFÜRDŐ TÖRÖK ÉS OROSZ FÜRDŐK 132 NORTH WARREN STREET, TRENTON, N. J. Jegyek Tóth Béla urnál is kaphatók: 517 S. BROAD STREET.

MAGYAROK, HONFITÁRSAK! Ha azt akarjátok, hogy pénzetek innen tíz nap alatt az ó-hazába érjen, vagy ha a legjobb hajókra a legolcsóbb árakon akartok hajójegyet vásárolni, forduljatok NEMETH JÁNOS V. CSASZARI ÉS KIR. KONZULI ÜGYVIVŐHÖZ. Ő a legképzettebb magyar bankár Amerikában, pontos, lelkiismeretes, tehát a legmegbízhatóbb. Címe: JOHN NEMETH 457 WASHINGTON ST., NEW YORK.

Thomas F. Burke TEMETKEZÉSI VÁLLALKOZÓ 363 STATE STREET, PERTH AMBOY, N. J.

RIZSÁK JÁNOST ismeri az amerikai magyarság a LEGMEGBIZHATÓBB ÉS LEGPONTOSABB pénzküldők és hajójegyarúsítók egyikének. Fiókirodák: Wharntonban, Alphon, Franklin Furnace és South Bethlehem. Főzlet: 127 SECOND STREET, PASSAIC, N. J. Kérjen árjegyzéket.

A NAGYVILÁGBÓL.

AZ OROSZ KÜLÜGYÉR BOSZNIA ÉS HERCEGOVINA DOLGÁBAN. Isvolsky orosz külügyér jegyzéket küldött a nagyhatalmaknak, amelyben azt akarja, hogy Boszniának és Hercegovinának megadassék az önkormányzat joga. Ausztriában és Magyarországon ez a jegyzék annál kínosabb meglepetést záult, mert Oroszország még a berlini konferencia előtt az ugynevezett budapesti konvenczió végérvényesen nyilatkozott Bosznia és Hercegovina dolgában s ezt a nyilatkozatot akkor alá is írta. Isvolsky most azt akarja, hogy a nagyhatalmak a budapesti konvencziókat határozatait érvénytelennek nyilvánítsák s a berlini konferencia határozatainak hatályban való maradásáról gondoskodjanak. Miután Isvolsky tudja, hogy Magyarországot meg Ausztria ebbe bele nem mehetnek nyilvánvalóvá válik, hogy Oroszország mindenáron háboru-ba akarja beleüldözni Európát.

MERÉNYLET A FRANCZIA KÖZTÁRSASÁG ELNÖKE ELLEN. Vasárnap kábelztek Párizsból, hogy amikor Fallières, a francia köztársaság elnöke, Ramondon titkárával és Lassou szárnysegédével sétára indult, egy szegényesen öltözött ember megrohanta az elnököt és meg akarta tépázni a szakállát. Az elnök kísérői azonnal rávetették magukat a merénylőre s átadták a rendőrségnek. Megállapították, hogy egy Jean Mattis nevű pinceszér, aki hírhedt köztársaság-ellenes felmeiről. Fegyvert nem találtak a merénylőnél.

ÚJ KORMÁNY PORTUGÁLIÁBAN. Lisszabomból jelentik, hogy valahára sikerült az új kormányt megalakítani. Arthur Alberto Campos lett kormányelnök és belügyminiszter. Azt mondják, hogy a kormány minden egyes tagja szabadelvű ember.

A KHINAI RÉGENS TESTÖRSÉGE. Pekingből sürgönyzik, hogy egy eszázári ukáz odautasította a Tsai-Tao és You Lang hercegeket és Thio-Liang bírodalmi kancellárt, hogy Chun herceg, Khina régensége számára a mandzsuriai ezredékből testőrséget válasszanak ki. A nevezettek azelőtt a eszázárvasos kapuinak őrzésével voltak megbízva.

HARCZ A FORRADALMÁROK-KAL. Egy moszkvai kábelsürgöny jelentése szerint az ottani forradalmárokkal való utcai küzdelemben Cotte báró, az orosz titkosrendőrségnek főnöke, elesett. Számos rendőr is elhullt s még többen megsebesültek. Csapatok vonultak ki azután a rendőrök segítségére s a katonáknak véres küzdelmet kellett megvívni, míg a forradalmárokat széjjelverhették. A forradalmárok egy nyaralóban szecolták el magukat s olyannyira birtak a katonaság ostromának ellentállni, hogy tüzértéget kellett kivonultatni.

ZÁPTOJÁST A HELYTARTÓNAK. Bobrinsky titkos tanácsos, Galiczia helytartója, ugyancsak megjárta, amikor a minap a lembergi egyetemen megjelent, hogy egy doktor-avatación résztvegyen. A deákok abzugkiáltásokkal fogadták, majd meg záptojásokkal lövöldöztek. A „népszerű” kormányzó csak nagynehzen birt a tüntetések elől elmenekülni.

SZTRÁJK A PANAMA-CSATORNA KÖRÜL. Panamából jelentik, hogy az amerikai munkások egy Fraser nevű munkástársuk elítélésété miatt általános sztrájkot akarnak létesíteni. A 27 éves Fraser mozdonyvezető volt a Panama-vasuton. Támadás ezután vád alá helyezték, majd Colomban a törvényszék háromévi fegyházra ítélte őt. Most szállították őt át Panamába, mire az amerikai munkások kijelentették, hogy mindnyájan beszüntetik a munkát, ha Frasert kezeség mellett szabadon nem bocsátják, míg a felsőbb bíróság felül nem vizsgálta az ügyet.

A VILÁG LEGNAGYOBB ALAGUTJA. Odesszai jelentések szerint a világ legnagyobb alagútját a Kaukázuson keresztül fogják fúrni. Az alagút tizenegy mérföldnyi hosszúságra fog terjedni. Fúrását tavasszal kezdik meg. Tíz évig fognak rajta dolgozni és költségeit 33 millió dollárban irányozták elő.

KIRÁLYPÁRTI SAJTÓT ELYNYOMNI AKARJÁK. Fennebb említettük, hogy Párizsban egy „királypárti” pinceszér meg akarta cibálni a francia köztársasági elnök szakállát.

Ebből az alkalomból a köztársasági lapok határozottan és erőlyesen követelik a királypárti sajtó elnyomását. A királypárti lapokat hazáruulásal vádolják, amelyek a köztársaságot veszélyeztetik.

MEGÖLI APJÁT ÉS HÁROM NŐVÉRÉT. A németországi Mainzban bölzalmas gyilkosságot követett el egy Raeko nevű egyetemi hallgató. Mivel az apja, aki német birodalmi képviselő volt, nem adott neki pénzt, megölte őt és három nővérét, akik az apjuk védelmére siettek.

GRISCOM VISSZALÉP. Rómából kábelzik, hogy Lloyd C. Griscom, az Egyesült Államok olasz nagykövete, a nagykövetségi palota bérletét felmondotta. Eleinte azt hitték, hogy az amerikai kormány nagykövetségi palotát akar venni, most kiderült azonban, hogy Griscom beadta a lemondását. Habár Washingtonban azt mondják, hogy Griscom lemondásáról sejtelmik sincsen, egy Rómából beérkezett kábel-sürgöny szerint az olasz király már busulátogatásban fogadta Griscomot.

A PRÓFETA SIRJÁT MEGGYALÁZTÁK. Egy Mekkából beérkezett jelentés szerint lelkeken emberek, állítólag az elcsopott mekkai emir hívei elpusztították Mohamed prófétának sirját. A török kormány alaplatanoknak mondja ugyan ezeket a híreket, mindazonáltal két ágyunaszádot küldött a Vörös-tengerre.

CASTROT AKARJÁK. Castro, Venezuella volt elnöke, tudvalevőleg Németországban van most. A venezuelai kormány a kiadatását kéri, mert kiderült róla, hogy összeesküvést szított Gomez, a jelenlegi elnök ellen.

JÓ KERESÉST. Tanuljon bábaságot. Oly helyekre küldjük, ahol tanult bábkra szükség van. Irjon e címre: BÁBAKÉPZŐ INTÉZET 8911 Buckeye Road, Cleveland, O.

J. D. Moskowitz OHIO ÁLLAM KÖZKEDVELT BANKARA ÉS HAJÓÜGYNÖKE. KÉT BANKHÁZ. KÖZHEGYZŐI IRODA. A HAJÓTÁRSASÁGOK TÖRVENYES ÜGYNÖKE. PÉNZKÜLDÉS LEGOLCSÓBBAN ÉS LEGGYORSABBAN A VILÁG MINDEN RÉSZÉBE. JÓTÁLLÁS MELLETT. Alapított 1898-ban. J. D. MOSKOWITZ 1441 WEST DAKOTA STREET és KOSSUTH-TELEP DAYTON, OHIO.

KAIL G. ÁRPÁD BANK ÉS HAJÓJEGYÜZLETE. — Alapított 1890-ben. — Kéjjegyzeti iroda egy hazai, mint amerikai hajók elintézésére. Pénzküldés az ó-hazába hetenkint kétszer, a legpontosabban és legolcsóbban. UNIONTOWN, PA. W. MAIN STREET.

INGYEN senki sem adhat semmit. Mindenki tudja azonban, hogy Herz és Deutsch irodája a legmegbízhatóbb pénzkövetések azonnali behajtására, törvényes okmányok, meghatalmazások, adás-vevési szerződések, kérvények, kötelezővények, konzulatusi hitelesítések elintézésére, családi bonyodalmak kiegyenlítésére. Pontosság és lelkiismeretesség a jelszó. UTLEVELEKET rövid idő alatt megszerzünk. Utleteket, házalat, farmokat gyorsan eladunk és veszünk. — Minden levél így czimzendő: HERZ & DEUTSCH 179 EAST 3 ST., NEW YORK.

Hazai Dolgozok.

Aludt-e, vagy megszökött?

BUDAPEST. Minap délután és este nagy postalapási eset tartotta izgatottságban az egész budapesti rendőrséget. Lázasan nyomozás folyt, talpon volt sok rendőr meg detektív, s a nagy ügy éjszakára mindössze arra a kissé komikus kérdésre olvadt le: aludt-e a postakocsis, vagy megszökött, de szökés közben meggondolta magát és visszajött? Délután hat órakor történt, hogy Hegyi István postai kézbesítő rémülten jelentette be a főkapitányság központi ügyeletén, hogy Hajgató János postakocsis, akivel együtt dolgoztak a kocsijukon harmincezer koronát érő esomag volt, a Váci-ut 121. száma alatt levő postahivatalnál eltűnt. Ő benn volt a hivatalban s mikor kiment az utcára, megrettenve látta, hogy se kocsis, se Hajgató. A Miesinai esete, — ijedtek meg a főkapitányságon és még jó volt, még nagy szerencse volna, ha csak a Jakab Sándor esete volna, aki délután megszökött s éjszaka már a főkapitány előtt hullatta a könnyeit. Régién kibán volt a rendőrség, az összes őrszobák telefonértéket kaptak és egy nagy esemő detektív szédült el Budapest minden részébe. Ha a főkapitányságon megcsendült a telefon, különös lázzal kaptak a telefonkagyló után, de mindannyiszor csalódva tettek le; még mindig nincs meg a postakocsis. Késő este volt már, amikor egy rendőrről beállított a főkapitányságra a kocsis. Igen, ő volt az, Hajgató János. De nem kísérte a rendőrt, — ne hogy ok nélkül dícséretet kapjon a rendőrség — hanem Hajgató megszökött az utcán a rendőrt és azt mondta neki:

— Velem volt egy kézbesítő, Hegyi István a neve. Már régóta keresem és nem találok. Azt hiszem, hogy eltűnt.

Eltűnt? Azt be kell jelenteni a főkapitányságon. Bekocsiztak tehát ketten, a rendőr, meg Hajgató s ahogy a főkapitányságon elmondotta az esetet, lett nagy esodálkozás. Hát most ki tűnt el, Hegyi-e vagy Hajgató? De nem kellett sokáig töprengeni ezen a kérdésen. Kérdezik, fagatják Hajgatót, mire az azt mondotta:

— Bevallom, mulasztást követtem el. Nagyon álmos voltam, leleragadt a szemem és egyszerre csak elnyomott az álom a bacom. A lovak elindultak és kivitték Újpestre. Csak ott ébredtem fel, nem sok ideje. Ahogy fölébredtem, be is jöttem ide.

A főkapitányságon mindenkinek nagy köcsört le a szívről és most már csak kedvteléstől találgatták: aludt-e Hajgató, vagy Miesinai babéraitra vágyott; megszökött, de utközben mégis meggondolta a dolgot és visszajött? Akárhogyan is áll a dolog, törvény mondja, hogy aki büntetendő eseményt határozott el és a végrehívás előtt megbánja és nem követi el, nem követi el, nem büntethető. Hajgató Jánost így szabadon eresztették s legelőbb azt köthették a lékére, hogy máskor Újpesten előbb ébredjen fel, sőt — ha lehet — egyáltalában ne is aludjék el.

Hol az a millió?

BUDAPEST. Rendkívül érdekes hagyatéki ügyben nyomoz már hónapok óta a rendőrség. Egy elhunyt milliomos hagyatékáról van szó, aki végrendeletében sok ezer koronát adakozott közhasznú és jótékony intézetek javára is. Az örökösök Brachfeld Arnold egyike volt a Lipótváros legismertebb és leggazdagabb embereinek. Amikor ezeltől nyolcz hónappal meghalt, két nagyértékű bérpalotáját és egyéb ingatlanait és műkincseit egyetlen gyermeke, eserkuti Engel Miksáné örökölte. A hagyatéki leltár felvétele és a hagyatéki eljárás befejezése után azonban eserkuti Engel Miksa igen kellemtelen tapasztalatra jutott. Ugyanis az örökösök után nem maradt egy krajczár készpénz sem, holott szerinte százezrekre rugó készpénznek és értéktárgyaknak kellett volna a hagyatékban lennie.

A reményeiben kellemtelenül csalódott örökösök ekkor bünyűgi utra terelték a dolgot. Feljelentést tett a rendőrségen, elmondva, hogy ismeretlen tettesek meglopják atyja hagyatékát s kérte a nyomozás megállítását. Az ügyészség indítványára a rendőrség nyomozni kezdett az ügyben. Egész esomó tanult hallgattak ki, köztük Eötvös Károly országgyűlési képviselő is, aki korábban ügyvédje volt az elhunytaknak.

Eötvös Károly tanu vallomásában elmondotta, hogy nincs tudomása ar-

ról, hogy Brachfeldnek jelentékeny készpénzvagyona lett volna, sőt mikor lánya a közeles anyai rész kiadása miatt pórt indított Brachfeld ellen, még a házait is kénytelen volt megterhelni, — hogy az egyezségi összeget ki-fizethesse leányának. A rendőrség a napokban már befejezi a nyomozást s átteszi az iratokat az ügyészséghez, amely valószínűleg az ügyben megszűnteti az eljárást, mert semmi bizonyíték sem merült fel arra, hogy bánesolekmény történt, sőt arra sem, hogy Brachfeldnek készpénzvagyona lett volna.

A lövöldöző háziur.

BUDAPEST. Arra már volt eset, hogy elkésereedett lakók revolvert szereztek a stájerolók háziur mellé, de hogy egy jól táplált háztulajdonos tadmajlon fegyverrel a lakójára, az még nem igen történt meg. Dombauer Antal háziur preczedent csinált ezen a téren. Dombauer minap délután elment az Ösz-utca 41. száma alatt lakó Kaczér Dávid börtöndöshöz. Kaczér lakója Dombauernek s a háziur a házbért követelte tőle. Ezen alaposan összekülönböztek aztán.

A lakó kijelentette, hogy nem fizet, mert nincs pénze. Erre Dombauer azt válaszolta, hogy akkor kiteszi őt a lakásból. Szó szót követett, lakó és háziur ékteleenül szidalmazták egymást. Kaczér kalapocot emelt Dombauerre, aki revolvert rántott elő. A dulakodás hevében elsült a fegyver s a golyó Kaczér testébe furódott. A súlyosan sérült börtöndösmestert bevitték a kórházba, a lövöldöző háziur pedig a rendőrségre került, ahol kihallgatták. Dombauer azt állítja, hogy nem akarta lelőni a lakóját s a revolver csak véletlenül sült el. Kaczér sebesülése rendkívül komoly.

Inzultált képviselő.

ADA. Mrksity Jásót, a törökbecei kerület orsz. képviselőjét, aki állandóan Adán tartózkodik, egyik vendéglőben sörözés közben megtámadta Jakovlevics Dusán adai szer gazda. Nézeteltérés támadt közöttük és ekkor Jakovlevics egy nehéz söröspoharat olyan erővel vágott a képviselő fejébe, hogy koponyatörést szenvedett.

Amnesztia az aradi várban.

ARAD. Az osztrák császár uralkodói jubileuma alkalmából gyakorolt kegyelmi ténye alapján a nagy szerb propaganda ügyében letartóztatott és az aradi várban elzárt Markovic Vladimír banjalukai hírlapíró, Bilbia Perrot, Papapic Déliót, Mihailovic Vását, Tomis Ristót és Ugenovic Ljubomir kereskedőket Banjalukából, továbbá Miljevic Péter építőmestert szabadon bocsátották. A foglyok hazatérhetnek Boszniába, kettő közülök azonban, a horvátországi születésű Markovic és Ugenovic csak negyvennyolcz óráig tartózkodhatnak Boszniában és Hercegovinában, azután onnan kitiltatnak s csak a monarchia egyéb részeiben tartózkodhatnak. Az amnesztiát minap reggel hirdette ki Palik Oszkár alvezéres, az aradi vár ténparancsnoka a foglyok előtt. Felolvasta nekik a kegyelmi iratot, intette őket, hogy betartsanak annak rendelkezéseit, uralkodójuk iránti hálájukat alattvalói engedelmességgel juttassák kifejezésre.

A meghatottság és öröm kifejezéseivel fogadta a hét fogoly a szabadító szót.

— Zsvio car i kraj! Franc Josef! [Éljen Ferenc József, a császár és király!] — kiáltották.

Kivülök még néhány katonarabnak is megkegyelmezett az uralkodó. A várbörtönből kiszabadult rabok közül mindenesetre a legérdesebb ember Lakatos volt tisztelhetes, akit mintegy tízenégy évvel ezeltől gyilkosságért, rablásért, szökésért és egyéb súlyos vétségeikért tízenégy esztendő rabságra ítéltek. Még négy esztendő volt hátra, amelytől most megszabadította a királyi kegyelem. Kegyelmet kapott továbbá egy Szűts nevű eszabai magyar legény, akit garázdálkodásért ítéltek néhány esztendő rabságra, továbbá egy Mácsi János nevű tüzér, aki egy leány megeestelenítéséért volt hosszabb időre elítelve.

Öngyilkos rablócezer.

ARAD. Az itteni rendőrség minden kétséget kizárólag megállapította, hogy a kisszenitniklói, vingai és battonyai kilenczszerezes gyilkosság tettesseinek vezetője Geesei Sándor Aradon lakó betörő, ki négy napja, mikor a rendőrség üldözte, Református-Kovács házában felakasztotta magát egy istállóban. Geesei nős és öt gyermek atyja. A lakásán tartott házkutatás alkalmával a rendőrség megtalálta az áldozatoktól elrabolt tárgyakat, melyeket Geesei nem bírt értékesíteni, továbbá megtalálták a padlásán azt a csendőrkabátot és kalapot, melyet a battonyai gyilkosság alkalmával megtaláltak azt a nagy vas-harapófogót, melyely áldozataikat megfojtották. Geeseit, ki ártatlanságát hangoztatja, letartóztatták. Geeseinek, a fojtogató-banda öngyilkossá lett vezérének feleségét a rendőrségről beszállították az aradi városi kórházba, ahol az aradi rendőrfőkapitány kihallgatta. Az asszony a párnája alatt rejtgetett valamit. Kikutatták a fekhelyét és párnája alatt nagy esomó rénegrényt találtak, meg egy tömeg bünyűgi iratot, amiből megállapították, hogy régebben készülődtek a gyilkosságokra és úgy látszik, ezekből a regényekből merítették a terveiket. Az asszony elmondta, hogy a vingai gyilkosság után tudta meg, hogy férje a banda vezére. A banda több tagjait nem ismeri. Férjét figyelmeztette arra, hogy a gyilkosságnak súlyos következményei lesznek, erre azonban rátámadt a férje azzal, hogy hallgasson, mert különben őt is kipusztítja, ha nem tekintené, hogy áldott állapotban van. Az asszony kijelenti, hogy férjének nem lehetett őp az elméje, mert már a nyáron is öngyilkosságot kísérelt meg egy erdőben, de a kötele, amelyvel felakasztotta magát, idejében elvágta. Férjének apja és anyja is öngyilkosságot követtek el és úgy látszik, terhelt volt az egész család. A csendőrség folytatja a nyomozást. Megállapították, hogy Geeseinek egyik bűntársa Despot Sándor szelében ismert házasságszedelő, aki kevéssel ezeltől Németországba menekült, ahonnan szülei minap kaptak tőle levelet. Ennek alapján a nyomozást Németországra is ki fogják terjeszteni.

Rablóvilág Aradmegyében.

ARAD. Risztics Demeter aradi hagymakereskedő, aki kocsijával bejárja az aradmegyei községeket, a paulisi csendőrségen bejelentette, hogy az országuton három alak késsel megtámadta, megszurkálták és kocsijáról az árukat elrabolták. Aradmegyei községeiből naponta érkeznek jelentések a rablók elszaporodásáról.

Főhercegek léghajójára.

BAJA. Minap délután nagy feltűnést keltett egy, a város felett lebegő léghajó, amelynek utasait szabad szemmel is igen jól lehetett látni. A léghajó a szomszédos Bácsvaskuton szállott le és onnan esti hét órakor jöttek be Bajára, hogy tovább utazhassanak. A légtasok Henrik, József Ferdinánd és György főhercegek voltak. A Lipót Szalvator főherceg tulajdonát képező léghajóval Salzburgból délelőtti feltűnt órákor indultak és az óriási utat hat óra alatt tették meg Bácsvaskutig. A hétórai vonattal jöttek Vaskutról Bajára és innen utaztak tovább Budapest felé. Az illusztris utasok Bajáról hét sürgönyt — köztük egyet a királynak — küldtek el.

Megfagyott elmebeteg.

ÉRSEKÚJVÁR. A város melletti mezőségeken a hó alatt egy megfagyott női holttestet találtak. Megállapították, hogy az illető Szalai Imre tanfelügyelő sőt tollnok hetvenesztendő anyósa, kin az utóbbi időben a gyenge elméjűség jelei mutatkoztak, melynek következtében elbarangolt.

Garázda magyar munkások.

FIUME. Minap éjjel öt magyar munkás bántalmazott öt olasz leányt, kiknek sikoltozásaira rendőrök siettek elő. A munkások erre a rendőrökre támadtak s az egyiket jobbkezén és derekán megszurkálták. A másik rendőr erre kardot rántott és az egyik munkást febbevágta, mire a többi munkás megfutamodott, azonban sikerült kettőt közülök elfogni. A megsebesült rendőrt és a súlyosan sebesült munkást a kórházba szállították, míg az elmenekült támadókat keresik.

Férj és feleség.

GYŐR. Balszter Ágoston földbirtokos összehozott felesegével s ingerültségében revolverrel készer rálért, úgy hogy nyakán és mellén könnyebb sérülést szenvedett. A merénylő férjet, aki önként jelentkezett a rendőrségen, kihallgatás után szabadon bocsátották.

Állami tisztviselők gyűlése.

KASSA. A kassai állami tisztviselőkné egyesülete, mint a budapesti Országos Szövetségnek fiókja, a vármegyeháza nagytermében tartotta alakuló közgyűlését. A közgyűlésen a központot Mocsáry Béla miniszteri osztálytanácsos és Csikváry Jákó, a Tisztviselők Lapja-nak szerkesztője képviselték. Mocsáry hosszabb beszédben fejtegette a tisztviselők tömörülésének célját és jelentette, hogy a miniszterelnök megbízásából egy bizottság már dolgozik az összes állami tisztviselők pragmatikáján. A közgyűlés elnöke Hedy Lörcinc táblai bírót, díszelőkökké Bathányi Tivadart grótot és Szalay László főispánt választotta. A gyűlés táviratilag üdvözölte Bathányit

grótot és Benedek Sándor budapesti elnököt. Este bankett volt.

Öngyilkos számtiszt.

MISKOLCZ. Minap reggel kilencz óra tájban a Royalszállóban Szirtes Tivadar királykúti számtiszt forgópisztolyal szíven lötte magát és nyomban meghalt. Az öngyilkos számtiszt Bachruch Károly budapesti ékszerész királykúti birtokán volt alkalmazva. Három nap előtt szabadságot kért s Miskolcra ment. Senki sem sejtette, hogy milyen végzetes gondolatokkal utazott el. Szorgalmas, törekvő fiatal ember volt, akit mindenki nagyon szeretett. Az öngyilkosság oka valószínűleg boldogtalan szerelem.

A főhadnagy tragédiája.

NYIREGyhÁZA. Minap temették el Trájtler Tibor főhadnagyot, aki a szomorú nevezetességű Bileken halt meg titokzatos módon. Ezredese szerint öngyilkosság okozta halálát, más hír szerint pedig — ellenséges golyó. Tényleg, az a gyászos hír érkezett Bilekről, hogy ott egy montenegrói fegyveres banda rálesett a magyar-osztrák katonai őrzőre, melynek valamennyi tagját kivégezte; közülök pedig öt harmincznyolczas és három huszonhármast katonát bestiális módon felkoncolt. Áldozatul esett az őrzőrat vezetője: Trájtler Tibor főhadnagy is. Ezzel a hírről szemben megnyugtatón igyekező táviratot adott ki a Magyar Távirati Iroda, mely szerint a hadügyminisztériumban semmit sem tudnak az őrzőrat lemeszárólásáról és a hadügyminisztérium nem hiszi, hogy bármely esemény a magánosok hamarabb értesüljenek nála. Annyi azonban bizonyos, hogy Trájtler Tibort már el is temették. Az ittlakó Trájtler-esládhoz a minap távirat érkezett Bilekről, amely-

RIZSAK JÁNOST ismeri az amerikai magyarság a LEGMEGRIZHATÓBB és LEGPONTOSABB pénzküldők és hajógyárusítók egyikének. Főköirodák: Wharthonban, Alphon, Franklin Furnace és South Bethlehem. Főüzlet: 127 SECOND STREET, PASSAIC, N. J. Kérjen árjegyzeket.

LEGOLCSÓBB ÉS LEGBIZTOSABB
HAJÓJEGYVÁSÁRLÁSRA, PÉNZK ÜLDŐSRE
SCHWABACH és FIA
KÉT MAGYAR BANKHÁZA
1225 FIRST AVENUE, NEW YORK
a 66-ik utca sarkán.
1431 FIRST AVENUE,
a 74-ik utca közelében.

KNAUTH, NACHOD és KÜHNE
PÉNZUTALVÁNYOK, HITELEVELEK A VILÁG MINDEN RÉSZÉBE
ÖRÖKSÉGEKET és KÖVETELÉSEKET PONTOSAN BEHAJTANAK
15 WILLIAM STREET - - NEW YORK.

MONOPOL KÁVÉHÁZ
RÓTH PÉTER Mgr.
NEW YORK, 145 MÁSODIK AVENUE, A KILENCZEDIK UTCZA SARKÁN.
Kittünő ételek és italok. Kittünő ételek és italok.
A MAGYAROKNAK KEDVENCZ TALÁLKOZÁSI HELYE.
SZOMBAT ÉS VASARNAP ESTE ELSŐRANGU CZIGANYZENE.

OLCSÓFARMOK
NORFOLK, nyolczvanezer lakossal bíró város szélén, a déli állami kereskedelmi központján van 300 farm egymás mellett.
Hungarian Farm Colony
Kittünő zöldség, gyümölcs- és szőlőtermelő, valamint búzát termő fekete föld. HUSZ holdas farm 320 dollártól 600 dollárig. Három szobás új lakóház és új istálló 4 jóság részére 200 dollárért. Négyesbűbás ugyanolyan istálloval 240 dollár. Fizetendő a vételár harmadrésze. Felvilágosítást ad a tulajdonos
SCHAEFER & RÉDAY
103 PLUME STREET, NORFOLK, Va.

ELSŐ NEMZETI BANK, LEECHBURG, PA.
FIRST NATIONAL BANK
Összes tőke \$450,000. Beszélnek magyarul.
IGAZGATÓTANÁCS: Alfred Hicks, James Small, Joshua Klingensmith, C. J. Nieman, J. R. Long, L. W. Hicks, Geo. W. Thompson. ÖGYVEZETŐ: Albert B. Windt.
A LEECHBURGI ELSŐ NEMZETI BANK egy az Egyesült Államok, mint Pennsylvania állam bankfelügyelete és közvetlen ellenőrzése alá tartozik. AZ ŐN BETÉTJE ezen bankban teljesen biztos és előleges felmondás nélkül bármikor kivetheti.
BETÉTJEIT EGY DOLLÁRTÓL feljebb posta útján is küldheti és mi azonnal megküldjük önnek a betétkönyvecskét. PÉNZKÜLDÜNK a világ bármely részébe a legjutányosabb áron és a legrovidebb idő alatt.
AZ ÖSSZES HAJÓTÁRSASÁGOK hivatalosan kinevezett ügynökei lévén, hajójegyeket nálunk a hajótársaságok eredeti árán vásárolhat. Kérjen bővebb felvilágosítást levélleg. CZIM:
FIRST NATIONAL BANK, LEECHBURG, PA.

[Tizenharmadik folytatás.]

— Jönnek — mormogá Livio. Nem akarta neki mondani, hogy „keljen fel”, hanem végtelen gyöngéden, talpraállította s mielőtt Schoenhöfné a fordulónál megjelent volna, még egyszer, mintegy álomban, csókot kellett nyakára... A leány ittas szemekkel, némán nézett rá, bele, a lelke mélyébe. Livio egészen kellemetlenül érezte magát.

— S én ezt a leányt esalom... — mormogá kedvetlenül magában — elrontom. Ej, hát nem tehettek róla, utamba került — különben is, ha én nem rontom el, elrontja más. Már akkor még inkább én gázoljak át először a lelkén...

A vendégek rég elmentek volt, a hold is magasan járt, s Andrée még mindig ott állt azon a locsán, ahova vacsora után egyedül ismét kiosont. És hosszasan elgondolkozott az életről. Mint egy nagy kísárgyál az ki most élte; az emberek bámulva térnek ki utjukból s mind azt mondják: mily gyönyörű egy pár ember...

VI.

Harmadnap Andrée már Szoborházyeknél volt Szoborházyán. Linka jött vele érte a guvernántal. A szép Melanie szeretettel nézett leányára s biztatónan mondta:

— Eredj, Andrúsa, szavam sines a Linka terve ellen. Ott maradhatsz akár két hétig is. Kis levegőváltás nem fog neked ártani...

— És Andrée rövid gondolkodás után, örömmel — mondta: jó, elmegyek.

Büszkén, szerelme biztos tudatában csókolt kezét a vén grófnénak Szoborházyán. A csillagkeresztos, öreg szőnyegre zöld szemüvege, parókája s mopszlija társaságában a régi kastély egy tornyában lakott. Czibaky Bandi, mint jóvendébe, a akárhányszor el-kármokolta magát Szoborházyánél.

— De hiszen, ha Mariskát elvettem, a levegőbe is röptem azt az öreg iskafutót a toronnyal egyetemben...

Dühös volt a ved virágot dómára szőnyegen, mert a mopszlija mindig megharapta.

Szoborházyeknél mindig sok vendég volt. Az előkelőbb gentry s a szegényebb arisztokrácia mind oda járt. A tiszták is ellátogattak, mert rendszeresen jól mulattak, — néha persze magán a háziaszonyon. Mert Szoborházyé valóban mesésen gögös volt. Hogy a „bácsi szocietással” való viszonyát fenntartsa a csillagkeresztos dómán kívül, még egy statisza bárót is tartott, ki már ugyszólván egészen bolond volt, akinek csak a meghatározott nagy ebédre volt szabad lejönnie és figurálnia az asztalnál, s a „konvencionális, udvari” megjegyzéseken kívül semmit se szabadott szólania. Ez a Vexleben bárónak a kastély másik tornyában tartott s mindenesetre a ház legmulatságosabb alakja volt. Valaha főhadnagykodott a dragonosoknál, most pedig a repülőgép feltalálásán törté a fejt. Halálosa gyűlölte pendantját, a statisza-csillagkeresztos dómát s Czibaky Bandi unszolására egyszer csinált is neki egy pokolgépet, melylyel állítása szerén halálos biztonsággal levegőbe lehetett volna a vén „iskafutót” mopszlistól, szemüvegétől együtt röpteni. De a bolond báró repülőgépére volt azért a legbüszkébb: ez egy léczekből s ponyvából összedrótózt alkotásvolt. Egyszer ünnepélyesen meg is próbálta: kirepült vele tornya ablakából, de úgy hasra esett a fübe, hogy Szoborházyé azóta zár alatt tartotta a nemes bárót. De Vexleben ur igen ravasz volt, egyszer kivitte masináját a falu végére s ott próbálta felengyerni, ekkor azonban az oláhzigányok verték el úgy, hogy székeken hozták haza. Varázslónak nézték...

A fiatalok a téli fagytól immár teljesen felszikkadt gyepek gyakran lawn-tenniszeztek. Andrée remekül érezte magát: sokat ugrált, szaladgált és beszélgetett Linkával.

— Tehát boldog vagy?

— Igen, — susogá Andrée — boldog. Linka Szentincezre gondolt.

— Meg kell az embernek vigasztalódnia... — mormogá.

— Andrée nem értette barátnéját, de nem gondolt a mondottakkal. Mit törődök én azzal, amit a világ mond? Nem elég-e az, ha Livio szereti őt s ő szereti Liviot? S boldogságában úgy számta azokat a szerencsétleneket, akik nem lehetnek oly boldogok, mint ő!

Egy délután nagy czivil-farsáság volt Szoborházyeknél.

A farsáság igen jól mulatott: a bolond bárót s a csillagkeresztos dómát, mint a kutyát meg a macskát uszították egymásnak... Pándy Olga kicsit hamisan énekelt el Ardit „Baccio”-ját.

— Maga kis hamis... — mondá neki a szemtelen Dády Lala az ének végén.

Andrée kiült a verandára. Oly régen nem látta már Liviot — tán négy napja, hogy szíve mintha összeszorult volna. Épp elhatározta, hogy bejelenti Szoborházyának, hogy a hét végén hazamegy, midőn a veranda alatt lépteket hallott. Gáldy Tomi és Urbőy Lexi sétálgattak odalent a kertben.

— Ija, barátom, híres asszony az a Schoenhöfné, — mondá Tomi duhajon.

Lexi karezosba áztatott hangon dudolta: „Bunda, bunda, mégis bunda a bunda...” hát aztán?

— Hát aztán? Hát most például... — felelé Gáldy Tomi, véletlenül ráhagyva a Tolly agár lábaira, mely nagyot vonított, — hát most például elküldte a leányát ide Szoborházyékhoz, csak azért, hogy egymagára maradjon s főhadnaggyal otthon...

Lexi tovább dudolta a „családi” nótát.

— De a bunda azért bunda, mert bunda... — miféle főhadnaggyal te, Tamidli, he?

— Hát a ritte-főhadnaggyal, Rodakovszkyval, még ezt se tudod, — röhögött Gáldy Tomi.

— Bunda — hej, te bunda! — mormogá Lexi, hát különben okosan eszelek szik a szép asszony; mi, Tamidli, he?

— Aztán duettben énekeltek tovább igen élelkenyeden a szép nótát: „Hej, te bunda, miért vagy bunda... te bunda...” Az agár a szőköket mellett még mindig egyre vonított.

Andrée felugrott — egy önkénytelen mozdulattal kapott a melléhez, mintha valami a szívére harapott volna. Az ő szegény, naiv gondolatvilága körül mintha egy burok szakadt volna széjjel s most körülpillantva, egy rettenés látományban sejtette meg a valóságot... Ő maga egy titkos, belső világban élt s azallat a többiek valószínűleg egyszerűen kinevetve, kényelmesen szőtték tovább terveiket... Irizattal pillantott benső világán túl a nagy, nyers élethe, melyben nyoma sines az ő idealizmusának.

Emlékeinek most egyszerre villámgyorsan megindult, szakadva omló lavinájában egyre-másra ezer gyanulást merült fel... Odatámaszkodott a veranda oszlopához, mert szédült. „Oh, én hiszékeny, bolond...” — gondolta.

S aztán sirmi kezdett, keservesen, visszatarthatlanul, úgy, mintha szegény szívét, lelkét egyszerre akarta volna kisírni... En szegény bolond, — ismétlé magában, de hát mit tehettek róla, ha nem ismerem ugy az életet, mint az az asszony... az én mamám... nem tudok, nem bírok küzdeni velük, hisz nem vagyok oly rossz, mint ők. Óh, bár csak tudnék oly rossz, oly ravasz lenni, hogy le tudnám gyógyíni őket!

S az a félelmetes, fekete oceán, mely az első báli éjjelen, mikor Rodakovszkyt anyjával látta táncolni, oly rémesen nyelte el a földet remegő lábai alatt, most ismét köröskörül ellepte őt. Vajjon mikor fog e félelmes oceán ismét kiszikkadni, mikor fog a helyébe ismét boldog, virágos kert nőni? Soha... soha, — zokogott a szegény leány; mit vétettem, hogy nem szeret az Isten engem?

De az oly gyöngéd lelkek, mint Andrée, nem bírlák ki soká, — bizonyos idő múltán elszibbadnak, kifáradnak a kétségbeesésben, s ájulásszerű kimerültségükben minden borzasztó tény el-elénre... megvizsgálatódnak. Éppen, mert hát nem bírlák ki tovább a kétségbeesést, Andrée sírógőrese után egyszerre azon vette észre magát, hogy valami ájulásszerű nyugalomba sülyedt. Szemei szárazak voltak és gondolatai — nem, már nem voltak gondolatai többé. Még mindig az oszlophoz támaszkodott, — belülről halk zongorahang hallatszott ki a verandára. Linka énekelt az Ambrose Thomas „Reverie”-jét...

A zene csitította beteg lelkét, mint egy bársnyos kéz simogatta meg. S ez oly jól esett neki, hogy könyezni kezdett bele.

Egyszerre, mintha villamos átes ére volna, felrezzent.

— Nem, — mormogá egész biztonsággyal — az egészről egy szó sem igaz. Livio az enyém!...

A gyöngéd lelkek, amely határozatlanok a közönséges érzelmek közepeiben, épp oly érelyesek a kétségbeesésben. Andrée felugrott, végignézett ruháján; meglehetően vékony, sötétkék tavaszi ruhája volt rajta... egy a verandán felejtett csipkekendőt a vállára vetett s aztán leszaladt a lépcsőn. Senki se vette észre a szokását. — Végigfutott a parkon, le a hátsó kis ajtóhoz, de ez he volt eszuka. Az onladozó alacsony falon rést keresett. — Összevérezte lábait a bozótnban s kezeit a köveken, de végre kint volt az országon. Kocsin egy órajárás Szoborházyától Basa-Südig, — ő gyalog ott lesz másfélóra alatt... És összeszorított ajkakkal, merőn nézve maga elé, sebes, szinte futóléptekben indult el hazafelé.

Az utszéli kavicsörök vagy lassan döcögő, álmos furnámsosok álmélkodva nézték a jelenéforán tovasuhanó szép leányt. Egyik még rá is kiáltott: „Fogjátok meg azt a bolond kisaszonyságot!” Erre Andrée ugy megjéjt, hogy egy sikolylyal ugrott be az erdőbe s ott ment tovább. Többet nem mert kijönni az utra. És csak futott, futott... gondolatai utoljára már egy borzasztó göröse bogozódtak össze, egyre anyját látta, ahogy Rodakovszky áttöleli s eszólja, amint őt ölette és eszólta...

A falu alá ért. Már sötét volt. Egy szakasz huszár tán épp a kadét-princezel, akkor jött meg a gyalogrukkolásról. Andrée elbujt a Kohn Salamon pájtája mögé s megvárta, míg tova vonulnak. A huszárok vastag sarkanatys eszímájában esetlenül eszörtetve haladtak el mellette. Az örmester egy, a kapitány urtól tanult kifejezéssel ordított rájuk folyton: „Te marha, megnyuzatlak...” S a faluvégi nagy porfellel mint valami lomha, fehér pártázat emelkedett fel a vörhenyes esteli ég felé.

Andrée tovább lö, ődzött, mint a tolvaj. Félt, hogy valamelyik tiszt meglátja. Átszökött a kerteken, a templomudvaron, a libakerten... Mikor az öreg Madzagné utána kiáltott: „méltóságos kisaszonnya, hová szalad?” valóságos pánik fogta el... Eszeveszvetten rohant át a térer.

A park rácos kapuja előtt állt. Beosont. Az egész emelet sötét volt; csak az anyja hálószobájában égett a lámpa. A leány, mintha melbelökték volna, odatántorodott a falhoz... Piheneni kellett. Haja össze volt kuszálva, ruhája összerongyolva, a csipkekendő árván lögött le a felfálláról.

Oly fáradt volt, hogy majd eldőlt, de kétségbeesése esodálatalos érelyességgel villanyozta fel immár ingadozó öntudatát. Felszaladt a lépcsőházba. A szobaleány jött elő, a kocsis felesége, kis gyerekével karján. Mikor Andrée dult arczát meglátta, zavartan, ijedten nézett szét s letette a kis fiút a földre.

— Ki van odafent, a méltóságos asszonyonál? — kérdé süket, tompa hangon Andrée.

Az asszony ijedten ötlö-hatolt s épp nyilván ürügyet keresve, a eselőszobába akart szökni, mikor a kis fiu, ki az egész jelenet a gyermekiek összpontosított figyelmevel szemlélte, kihuzta új-ját a szájából s csengő hangon felelt Andreeának:

— Az a szép katona bácsi van odafent...

Az asszony mint egy hárpia ugrott elő s pofonította a fiúcskát, ki erre keservesen kezdett el bönni. Iván, kabát nélkül, ingujban, álmosan került elő a zajra s homloka ránczba szökött, mikor

Egyeszerre, mintha villamos átes ére volna, felrezzent.

— Nem, — mormogá egész biztonsággyal — az egészről egy szó sem igaz. Livio az enyém!...

A gyöngéd lelkek, amely határozatlanok a közönséges érzelmek közepeiben, épp oly érelyesek a kétségbeesésben. Andrée felugrott, végignézett ruháján; meglehetően vékony, sötétkék tavaszi ruhája volt rajta... egy a verandán felejtett csipkekendőt a vállára vetett s aztán leszaladt a lépcsőn. Senki se vette észre a szokását. — Végigfutott a parkon, le a hátsó kis ajtóhoz, de ez he volt eszuka. Az onladozó alacsony falon rést keresett. — Összevérezte lábait a bozótnban s kezeit a köveken, de végre kint volt az országon. Kocsin egy órajárás Szoborházyától Basa-Südig, — ő gyalog ott lesz másfélóra alatt... És összeszorított ajkakkal, merőn nézve maga elé, sebes, szinte futóléptekben indult el hazafelé.

Az utszéli kavicsörök vagy lassan döcögő, álmos furnámsosok álmélkodva nézték a jelenéforán tovasuhanó szép leányt. Egyik még rá is kiáltott: „Fogjátok meg azt a bolond kisaszonyságot!” Erre Andrée ugy megjéjt, hogy egy sikolylyal ugrott be az erdőbe s ott ment tovább. Többet nem mert kijönni az utra. És csak futott, futott... gondolatai utoljára már egy borzasztó göröse bogozódtak össze, egyre anyját látta, ahogy Rodakovszky áttöleli s eszólja, amint őt ölette és eszólta...

A falu alá ért. Már sötét volt. Egy szakasz huszár tán épp a kadét-princezel, akkor jött meg a gyalogrukkolásról. Andrée elbujt a Kohn Salamon pájtája mögé s megvárta, míg tova vonulnak. A huszárok vastag sarkanatys eszímájában esetlenül eszörtetve haladtak el mellette. Az örmester egy, a kapitány urtól tanult kifejezéssel ordított rájuk folyton: „Te marha, megnyuzatlak...” S a faluvégi nagy porfellel mint valami lomha, fehér pártázat emelkedett fel a vörhenyes esteli ég felé.

Andrée tovább lö, ődzött, mint a tolvaj. Félt, hogy valamelyik tiszt meglátja. Átszökött a kerteken, a templomudvaron, a libakerten... Mikor az öreg Madzagné utána kiáltott: „méltóságos kisaszonnya, hová szalad?” valóságos pánik fogta el... Eszeveszvetten rohant át a térer.

A park rácos kapuja előtt állt. Beosont. Az egész emelet sötét volt; csak az anyja hálószobájában égett a lámpa. A leány, mintha melbelökték volna, odatántorodott a falhoz... Piheneni kellett. Haja össze volt kuszálva, ruhája összerongyolva, a csipkekendő árván lögött le a felfálláról.

Oly fáradt volt, hogy majd eldőlt, de kétségbeesése esodálatalos érelyességgel villanyozta fel immár ingadozó öntudatát. Felszaladt a lépcsőházba. A szobaleány jött elő, a kocsis felesége, kis gyerekével karján. Mikor Andrée dult arczát meglátta, zavartan, ijedten nézett szét s letette a kis fiút a földre.

— Ki van odafent, a méltóságos asszonyonál? — kérdé süket, tompa hangon Andrée.

Az asszony ijedten ötlö-hatolt s épp nyilván ürügyet keresve, a eselőszobába akart szökni, mikor a kis fiu, ki az egész jelenet a gyermekiek összpontosított figyelmevel szemlélte, kihuzta új-ját a szájából s csengő hangon felelt Andreeának:

— Az a szép katona bácsi van odafent...

Az asszony mint egy hárpia ugrott elő s pofonította a fiúcskát, ki erre keservesen kezdett el bönni. Iván, kabát nélkül, ingujban, álmosan került elő a zajra s homloka ránczba szökött, mikor

Egyeszerre, mintha villamos átes ére volna, felrezzent.

— Nem, — mormogá egész biztonsággyal — az egészről egy szó sem igaz. Livio az enyém!...

A gyöngéd lelkek, amely határozatlanok a közönséges érzelmek közepeiben, épp oly érelyesek a kétségbeesésben. Andrée felugrott, végignézett ruháján; meglehetően vékony, sötétkék tavaszi ruhája volt rajta... egy a verandán felejtett csipkekendőt a vállára vetett s aztán leszaladt a lépcsőn. Senki se vette észre a szokását. — Végigfutott a parkon, le a hátsó kis ajtóhoz, de ez he volt eszuka. Az onladozó alacsony falon rést keresett. — Összevérezte lábait a bozótnban s kezeit a köveken, de végre kint volt az országon. Kocsin egy órajárás Szoborházyától Basa-Südig, — ő gyalog ott lesz másfélóra alatt... És összeszorított ajkakkal, merőn nézve maga elé, sebes, szinte futóléptekben indult el hazafelé.

Az utszéli kavicsörök vagy lassan döcögő, álmos furnámsosok álmélkodva nézték a jelenéforán tovasuhanó szép leányt. Egyik még rá is kiáltott: „Fogjátok meg azt a bolond kisaszonyságot!” Erre Andrée ugy megjéjt, hogy egy sikolylyal ugrott be az erdőbe s ott ment tovább. Többet nem mert kijönni az utra. És csak futott, futott... gondolatai utoljára már egy borzasztó göröse bogozódtak össze, egyre anyját látta, ahogy Rodakovszky áttöleli s eszólja, amint őt ölette és eszólta...

A falu alá ért. Már sötét volt. Egy szakasz huszár tán épp a kadét-princezel, akkor jött meg a gyalogrukkolásról. Andrée elbujt a Kohn Salamon pájtája mögé s megvárta, míg tova vonulnak. A huszárok vastag sarkanatys eszímájában esetlenül eszörtetve haladtak el mellette. Az örmester egy, a kapitány urtól tanult kifejezéssel ordított rájuk folyton: „Te marha, megnyuzatlak...” S a faluvégi nagy porfellel mint valami lomha, fehér pártázat emelkedett fel a vörhenyes esteli ég felé.

Andrée tovább lö, ődzött, mint a tolvaj. Félt, hogy valamelyik tiszt meglátja. Átszökött a kerteken, a templomudvaron, a libakerten... Mikor az öreg Madzagné utána kiáltott: „méltóságos kisaszonnya, hová szalad?” valóságos pánik fogta el... Eszeveszvetten rohant át a térer.

A park rácos kapuja előtt állt. Beosont. Az egész emelet sötét volt; csak az anyja hálószobájában égett a lámpa. A leány, mintha melbelökték volna, odatántorodott a falhoz... Piheneni kellett. Haja össze volt kuszálva, ruhája összerongyolva, a csipkekendő árván lögött le a felfálláról.

Oly fáradt volt, hogy majd eldőlt, de kétségbeesése esodálatalos érelyességgel villanyozta fel immár ingadozó öntudatát. Felszaladt a lépcsőházba. A szobaleány jött elő, a kocsis felesége, kis gyerekével karján. Mikor Andrée dult arczát meglátta, zavartan, ijedten nézett szét s letette a kis fiút a földre.

— Ki van odafent, a méltóságos asszonyonál? — kérdé süket, tompa hangon Andrée.

Az asszony ijedten ötlö-hatolt s épp nyilván ürügyet keresve, a eselőszobába akart szökni, mikor a kis fiu, ki az egész jelenet a gyermekiek összpontosított figyelmevel szemlélte, kihuzta új-ját a szájából s csengő hangon felelt Andreeának:

— Az a szép katona bácsi van odafent...

Az asszony mint egy hárpia ugrott elő s pofonította a fiúcskát, ki erre keservesen kezdett el bönni. Iván, kabát nélkül, ingujban, álmosan került elő a zajra s homloka ránczba szökött, mikor

MEGBIZHATÓ BANKÁROK.

E rovat alatt oly bankcégeket nevezünk meg, amelyekhez honfitársaink bátran fordulhatnak pénzküldés vagy pénzbetétek czéljából.

NEW YORK ÁLLAM.
KNAUTH, NACHOD és KÖHNE, 15 William street, New York.
KISS EMIL, 104 Second Ave., New York. Tíz év óta fennáll.

NÉMETH JÁNOS, 457 Washington street, New York.

ROSETT MORITZ, 197 Stanton Street, New York. Alapított 1879-ben. Pénzküldések és hajójegyzásítás. Fiókirodák: 145 Montgomery street, Jersey City, N. J., 447 State street, Perth Amboy, N. J., 22 N. Main street, Wilkesbarre, Pa., 128 Federal street, Youngstown, O.

SCHWABACH MAGYAR BANKHAZA, 1431-1 Avenue, a 74-ik utca közelében. Pénzküldéseket gyorsan és biztosan eszéköl. Hajójegyeket minden vonalra árust. Közjegyzői okiratokat kiállít és hiteltesít. Bankárok, hajójege- és vasuti, ügyvél- és közjegyzői iroda. Kölcsonkönyvtár.

PENNSYLVANIA ÁLLAM.
B. HENDLER, successor to A. HENDLER SON & Co., Cassandra. Pénzküldemények Magyarország és Eu.ópa bármely részébe ocsón, gyorsan és biztosan. Hajójegeket az összes vonalakra 6-hazába sehol ocsóbban nem kaphatók.

FIRST NATIONAL BANK, Első Nemzeti Bank, Minersville. Alaptőke \$500,000.00, tartalékalap és szét nem osztott nyeresémény \$75,000.00. Elnök Charles R. Kear, pénztáros Harry F. Potter.

RÓTH JÓZSEF és FIAI, a Monongahela-völgynek legrégibb bankháza, saját épületében, ötödik Ave. és Locust st. sarkán, McKeesport. Pénzküldés az 6-hazába gyorsan, pontosan s legolcsóbb árfoyalom mellett. Hajójegyeladása az összes vonalakra a legalacsonyabb árak mellett. Közjegyzői okiratokat szakszerűtlenmel kiálltanak és a konzultást hiteltesítést beszoznak. Czim: Jos. Roth and Sons.

HUNGARIAN AMERICAN SAVINGS & TRUST CO. Duquesnel Magyar Amerikai Takaréktó és Hiteltársulat, Duquesne. Alaptőke és fölösleg 175,000.00 dollár. Pennsylvania állam legerősebb bankháza az egyidejű magyar állami ellenőrzött magyar bank Amerikában. Igazgatón és részvényes magyarok. Fizet két százalékos csekkszámlára, 4 százalékos betét-számlára. Pénzküldés, hajójegyeladás és közjegyzői iroda.

KLEIN JAKAB, magyar bank és váltóüzlete, 1340 Penn Avenue, Pittsburg. Megbízható pénzküldés és hajójegyeladás. Kiállít közjegyzői okiratokat és elvállalja hazai ügyeknek ellintésést.

KAIL G. ÁRPAD, Uniontown, Pa. Amerikai és hazai ügyek ellintésése. Közjegyzői hiteltesítés. Pontos pénzküldés.

FIRST NATIONAL BANK, Első Nemzeti Bank, Leechburg. Összes tőke \$450,000.00. Bankbetéteket eszögad. Pénzküldő és hajójegyziroda. SCRANTON SAVINGS BANK, Scranton, 120-122 Wyoming Ave. Tőke 100,000 dollár. Főlöleg 500,000 dollár. Eszakklet-Pennsylvania állam legrégibb takarékpénztára.

OHIO ÁLLAM.
PAPP MIKLÓS, 3829 Lorain Ave., Cleveland, O. Állami ellenőrzés alatt hajójege, pénzküldés és közjegyzői iroda. PERCEL LAJOS, 532-534 Pearl street, Cleveland. MOSKOVITZ J. D., 1441 W. Dakota st., Dayton. Közjegyzői iroda. A hajótársaságok törvényes ügynöke. Pénzküldés a világ minden részébe jótállás mellett, ocsón és gyorsan.

WISCONSIN ÁLLAM.
MERCHANTS AND SAVINGS BANK, Kenosha, Kenosha, Wisconsin állam felügyelete alatt. H. B. Robinson elnök. Tőke \$25,000. Elad hajójegyeket minden vonalra. Pénzeket elküldi a világ bármely részébe. Takarékbetéteket elfogad.

NEW JERSEY ÁLLAM.
RIZSAK JÁNOS, 123 Second street, Passaic. Pénzküldés és hajójegeket. Bárminek okiratokat elkészít. JOSEPH MAJOR MYERS, Phillipsburg és Alpha. Pénzküldés, hajójegyziroda és közjegyzői hivatal. WARADY LAJOS, 449 S. Broad St., Trenton, Pénzküldő és hajójegyzülete. Házak, telkek vételje és eladása.

Charles R. Kear Harry F. Potter elnök pénztárosok.

ELSŐ NEMZETI BANK

FIRST NATIONAL BANK
MINERSVILLE, PA.
Alapított 1864-ben. Schuylkill County legerősebb nemzeti bankja.

Alaptőke \$50,000.00
Tartalékalap és szét nem osztott nyeresémény \$75,000.00
Előleg pénzbetéteket s a pénzt csekkek alapján vagy szábeli felkérésre azonnal visszafizeti.

Pénzküldéseket a világ bármely részébe bank vagy postai úton utján eszéköl.

Dr. Wm. Julian FOGORVOS
186 S. BROAD STREET, TRENTON, N. J.
Tulajható é. e. 9-től este 8 óráig. Forduljon bizalommal dr. Julianhoz. Gondos fogmüveléskért jóállást vállal. Interstaté Phone 1024.

A NAP
A magyar nyelvű napilapunk, Magyarország legrégibb és legolcsóbb napilapja.
Felkölcs szerkesztője: Braun Sándor.
Felkölcs igazgatója: Erdy Sándor, Leányfalva és dr. Kálmán Antal.
A NAP a 48-as számú legújabb katona és a 67-es politika legelőkelőbb újságja.
A NAP nemcsak a legkötönybb lap, de a LEGOLCSÓBB IS.
Hírmondó America területére egész évre \$2.00
Félre évre \$1.00
Nagyvételre megvételre \$0.50
Hírmondókat kérésre küld: A NAP kiadóhivatala: Budapest, VIII. ker. Rökk Csizfár-u. 9. sz.

HUNFALVY HUGÓ
Hítes ügyvéd és jogtanácsos, — közjegyzői hivatal. — Irodája a postával szemben. 231 BROADWAY New York City.

LANGER H. SANDOR ÉS TÁRSA
1452-3 Ave., New York.
Butor, szőnyeg, kárpitok, ágyneműk, Uj üzlet, Uj áruk, Uj elvek.
LEGLÖCSŐBB KÉSZPÉNZ-ÁRAK.

RIZSAK JÁNOS
passaici pénzküldő budapesti irodája VII., KIRÁLY-UTCA 103 szám alatt van. Irodavezető: RIZSAK MIHALY.

Pres.: Joseph Soisson. Cashier: E. R. Floto.
THE YOUGH NATIONAL BANK OF CONNELLSVILLE, Pa.
Ez a nemzeti bank minden betét után 4 százalékos fizet. A connessvillei és környéki magyarság figyelmébe ajánljuk.

RIZSAK JÁNOS, KÖZJEGYZŐ

MAGYAR PÉNZKÜLDŐ ÉS VÁLTÓINTÉZETE
127-2-ik UTCA, PASSAIC, N. J.
PÉNZT a legpontosabban és lehetőleg leggyorsabban küld az 6-hazába. Az összes hajótársulatok meghatalmazott közjegyzője.
MINŐNYEMŐ közjegyzői okiratok eszakszerűen kiállítanak és konzultásting hiteltesítnek. Jegi, katonai és telektervezési ügyekben pontosan jár el.
REAG BIZTOS ÜGYKÖNYVEN pontosan és lelkiismeretesen jár el.
AZ UTASOKAT SZEMÉLYESEN ELKISÉRTEM a hajóhoz.
UTASOZTATÁS, felvilágosítás és tanácsot INGYEN adok.

FIOKTELKÉNYEK:
ALPHA. N. J. WHARTON, N. J.
FRANKLIN FURNACE, N. J. SOUTH BETHLEHEM, PA.

REGÉNYES KATONA.

Barátja helyett elmegy Mosztárba.

A budapesti Nap-ban olvassuk: Nagyváradról a minapiban Bosznia sziklás, görbe országába masírozott el a 37-ik gyalogregiment 3-ik zászlóalja.

Keserves fordulat. Az ifju hadnagy ciszorult szívvel gondolt a bucsura s tehetetlenül nézett sívár jövője elé.

Az ezredes uraknak rendszerint semmi kifogásuk sincs az ilyen kívánság ellen. Ha a tiszt fokozott fáradalmak közé, esetleg veszedelmek közé kívánkozik, hadd menjen.

Igy is lett. A szépséges menyasszonynak pedig nem kell telesírnia bánatában a keszkenőjét. Itthon maradt a párja, s néhány nap múlva már vízi esküvőre.

A REPLIKA.

Buzogány és földmivél.

Ez a történet a hajdani, a robogó gyorsvonaton történt. Egy vidéki gentry földbirtokos utazott egy rabbinussal.

A földbirtokos sértő guynnyal felelte vissza: — Hogy miért? Elvégre csak van némi jogom arra, hogy önrel szemben büszke legyek.

— Voltaképpen miért is olyan büszke az ur? — A földbirtokos sértő guynnyal felelte vissza.

— Mit parancsol uszonára, nagyságos ur? — Hozzon egy pirítóst fokhagymával! — felelte a földbirtokos.

A debreczeni professzor. Egy kollégáját lefőzte csunyaúl.

Nemrégiben halt meg a debreczeni kollégium híres öreg matematikus-professzora: Tóth József.

A tanári kar esedékes el akarta távolítani a kollégiumból. A tanári konferencián az öreg Tóth József erősen exponálta magát a diáktól úgy, hogy negyedórai tanácskozás után kezdett a professzorok véleménye pro és kontra megoszlan.

Egy tanár azonban teljes erőből a diák kiesapása mellett kardoskodott, pedig történetesen ez a tanár diákkorában szintén nem a maga jószántából távozott a debreczeni kollégium hatodik osztályából.

— Érthetetlen — szólta ingerülten az öreg Tóth Józsefhez — hogy miért védelmezi kolléga ur ezt a megtévedt fiúcskót! Az iskolát meg kell tisztítani a dudvától!

— Először is — felelte esedékesen az öreg Tóth — azért védem, mert a fiú kitünő matematikus, tehát esze van és ezért elnézést érdemel...

„Magyar Gazda.” UJ FOLYÓIRAT AZ AMERIKAI MAGYARSÁG SZÁMÁRA.

Egyik multheti számunkban tettünk közzé egy elszomorító amerikai népszámlálást. Azokat számlálták meg, akiket a munka ölt meg a lefolyt esztendőben.

— Voltaképpen miért is olyan büszke az ur? — A földbirtokos sértő guynnyal felelte vissza.

Hogy az amerikai magyarságot a földmivélés gyakorlásában elősegítsük, egy mezőgazdasági folyóiratot fogunk kiadni, amely havonta 36 oldalnyi terjedelemben fog megjelenni és felvilágosítást fog adni mindenre nézve, ami a földmivéléshez tartozik.

Azok, akik ezt a folyóiratot, amelynek megjelenését a „Bevándorló”-ban legközelebb közzé fogjuk tenni, megrendelni óhajlják, töltsék ki az alábbi szelvényt, vágják ki és küldjék be hozzánk erre a címre: „A Bevándorló”, 327 East 13 street, New York.

Form for 'MAGYAR GAZDA' subscription with fields for name, address, and city.

KIS HIRDETÉSEK. Minden kis hirdetés TIZ szóig — 25 cent. — Minden további szó 2 cent. Kihirdetésekre előre fizetendők.

EGYHÁZI ÉRTESÍTÉS. A new yorki 14-ik utca és 2-ik Avenue sarkán jevő ref. egyház lelkesze HARSANYI LASZLÓ.

MAGYAR EV. REFORMATUS P. EGYHAZ New Brunswick, N. J. Temple: Easton Avenue és Hamilton Street sarkán.

Magyar fogorvos. Foghuzás fájdalom nélkül. Biztos és jó kezelés. DR. FRANK KERN.

WÁRADY LAJOS. Hazai peres és katonai ügyek pontos elintézése. PÉNZKÜLDÉS AZ Ő-HAZÁBA.

KERESEM. Berta Ferencz testvératyám, aki a zemplésmegyeri Kis-Géresabél már nyolcz évvel ezelőtt kijött.

The Friedman Print. 215 SEWERY ST., NEW YORK.

KISS MIHALY. Kovácsmester elvállal mindennemű javításokat kocsikon, lóvasalást.

Figyelem! JÓ FIZETÉS MELLETT. ötszáz leányra van szüksége a Seidenberg szivar- és boncskészítési vállalatának.

SEIDENBERG CIGAR CO.-nál, a COLLEGE és DIVISION STREET SARKÁN, TRENTON, N. J.

ANGOL-MAGYAR TANÍTÓ ÉS ISKOLAJA. NAGY AZ ŐRÖM Amerika minden magyarlaktá helyén.

KIS HIRDETÉSEK. HAZAI PERES ÜGYEKET, valamint fordításokat, okiratok megkezeztését és megszerkesztését.

Joseph Major Myers. 825,000.00 ÁLLAMI BIZTOSÍTÁS. Főhadl: PERHAMSBURG, N. J.

FORDÍTÁS. Ugy törvényes iratok, mint bizonyítványok és magálevélek magyarul angolra.

KOSSUTHVILLE MAGYAR FALU. Tisztelt Szerkesztő ur! Beesés lapjában olvastam Boyza Károly Kossuthville-i magyar telepes hirdetését.

A SEHONNAI KISSASSZONY. Amerikai regény — Angolból fordítva. Ez a legérdekesebb regény, amely magyarul nyelven mostanában megjelent.

AMERIKAI MAGYAR SZÖVETSÉG. ALAKULT 1906. FEBRUAR 27-ÉN, CLEVELAND, OHIO.

Old Vienna Restaurant Co. 115 LENOX AVENUE, NEW YORK.

SOK ARANY- ÉS EZÜSTÉREMMEEL KITÜNTETVE. KÜLÖNLEGESSÉGEK: 48-as Likör hasznos ital.

A „RADIAL ELIXIR”-T. Kizárólag az „ELSŐ ALFÖLDI COGNACGYAR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG” KECSKEMÉTEN gyártja.

KISHIRDETÉSEKET elfogad a „Bevándorló” minden ügynöke és a kiadói hivatal: 327 East 13 street, New York.

MAGYAR JOGVÉDŐ EGYESÜLET (HUNGARIAN PROTECTIVE SOCIETY) Pittsburgh, Pa. Alapítástól 1905-ben.

THE STAR BOOK BINDING CO., Alsóvárosi üzlet: 153 East 4 street, NEW YORK.

RANKINI I. M. MŰK. ÉS ÖNK. KÖR. Alakult 1907. január hó 8-án.

18 éve fennálló. PEÁRL JÓZSEF. FŐZLET: 319 E. 3rd St., 2nd cor. SOUTH BETHLEHEM, PA.